

Na vsak četrtak in v posebno vred ali ...
Koroška cesta 5.
vnaprej.
Ljubljana št. 113.

Posredovanje ...

Reklama ...

Uredništvo: Koroška ...
št. 5. Rokopisi se ne ...
čaja. Upravištvo ...
ma naročnino, inserate ...
reklamacije.
Cene inseratov po dogo-
voru. Za večkratno oglaševanje
primeren popust. Naloge
reklamacije se pošiljajo
prosto.
Čekovni račun pošilja
uradu Ljubljana št. 10.000.
Telefon interneta št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO.

24. številka.

Maribor, dne 24. avgusta 1922.

56. letnik.

Nevarna znamenja.

Pravijo, da se pred vsako veliko nesrečo pojavijo posebna znamenja v naravi. Danes, ko je že osma obletnica svetovne vojne za nami, sicer ne moremo trditi, kakšna znamenja na nebu in drugod v naravi so naznanjala to največjo svetovno nesrečo, najbrž smo jih prezrli, lahko pa rečemo, da je bilo dovolj znamenj v političnem življenju posameznih držav, samo da jih narodi tedaj še niso znali zasledovati ter še pravočasno preprečiti strašnega gorja, ki je preplavilo svet s solzami in krvjo. Iz teh nesreč se je rodilo spoznanje pri vseh narodih sveta, da so vsi bili žrtve velikega zločina in velike prevare, pa naj so bili oblečeni eni v zelene, drugi v rujave, tretji v modre uniforme in ob vsch časih, posebno pa ob vsaki obletnici svetovne vojne donijo iz tisoč in tisoč grl po celem svetu klici: «Nikdar več vojne, trajen mir človeštvu!»

Letos, ob osmi obletnici svetovne vojne so bili po raznih državah posebno veličastne manifestacije (zborovanja) za mir in proti vojni. To se je dogajalo po državah, kjer oblastniki narodu-kmetu in delavcu vsaj pustijo, da na zakonit in miren način daje duška svojemu prepričanju in čutenju, pri nas smo pa ob osmi obletnici svetovne vojne dočakali, da se po ministrskih mizah razgrinja nov zborovalni zakon, ki pravi, da so prepovedana vsa zborovanja, ki se po svojih željah ne strinjajo z željami in nameni vlade. V Angliji je predsednik vlade Lloyd George, državnik, ki je znan in uvaževan po vsej Evropi, povzdignil svoj glas proti vojni za trajni mir, kakor so čitatelji bili že poučeni iz «Političnega ogleda», svetovna krščanska zveza je klicala: proč z orožjem! — pri nas je pa ob istem času nastopil vojni minister kot prvi in glavni mož SHS vlade ter naglašal, ga je vojska prva in najvažnejša, da je prva in nad vsemi v državi ...

Drugod vsaj pustijo, da narod vojno obsoja, da zahteva mir, četudi državniki obračajo drugače, pri nas pa se grozi zborovalcem, ki izražajo misli in želje, ki so nasprotne vladnemu mnenju, z enoletnim zaporom, in vojni minister, ki ni zadovoljen z enim največjih deležev državnega proračuna, ima glavno besedo ter zahteva od naroda vedno večje žrtve v blagu in krvi.

To so prav nevarna znamenja. Vojnemu ministru-generalu bi jih narod še pustil kot izraz njegove uniformirane odgoje in vneme, da se ne bi kazala še nevarnejša znamenja v krogu civilnih ministrov. Med temi gospodi ni samo popolno odobravanje generalskega nastopa, temveč še marsikaj drugega, kar zahteva največjo pozornost od strani delovnih slojev Jugoslavije. Vsi ministri iščejo na vse kriplje spore in razprtije s sosedno Bolgarijo. Bolgarija spada med premagance, mi, po zaslugi Srbije, pa med zmagovalce. Bolgarija mora plačevati z dolgovi vred še velike naložene vojne odškodnine, zmagovalci, ki imajo dovolj dolgov, bi lahko uvideli, kako težko je danes plačevati, ker svojih dolgov ne plačujejo, temveč delajo vedno nove, pa te uvidnosti in tega spoznanja nikdar nočejo nanašati na premagane države, temveč tirjajo, tirjajo ter rožljajo z orožjem. In naši ministri, ki nakopavajo lastni državi vedno nove dolgove, še neprestano prigovarjajo zavezanikom, češ, primite Bolgarijo, saj lahko plača, saj ima, ker naročuje lokomotive in poljedelske stroje v tujini.

Na pohod proti Bolgarom so hoteli priti tudi potom komitov ali upornikov v Makedoniji, pa se ni posrečilo, ker je ves svet uvidel, da je komitov tudi v SHS državi več kot dovolj in da bolgarska vlada svojih, ali samo takozvanih bolgarskih komitov ne more razgnati, ker so ji mirovni ugovori vzeli za to potrebno vojsko.

Francija hoče Nemčijo s silo pritisniti, da plača ogromna naložena bremena in četudi ves svet in vse zmogovite države danes niti manjših obvez ne morejo izplačati. Anglija francoskim zahtevam nasprotuje, — Francija je pred celim svetom osamljena, samo na nekatere male države se še oslanja in ravn obojgrajski politiki hočejo po vsej sili za njo čez drn in strn, oni so za to, da se v Rusiji proti volji naroda ustoliči car in da se ves svet razdeli na manjšino, ki bo izkoriščala, stiskala, izrabljala in na podvrženo večino, ki se bo dala tlačiti in izkoriščati.

V Evropi je danes troje vrst držav — trojevrstna politika. Tu so srečne države, ki se vojne niso niti malo udeležile, te države imajo zdravo valuto, skoro predvojno blagostanje in razne državne uprave beležijo ob letnih sklepih računih še lepe svote kot preostanke na dobro prihodnjega leta. Druge države so se vojne udeležile, gospodarstvo jim je tudi zelo razorano, skoro na tleh, pa če bi imele še toliko povoda, da se sklicujejo na svoje zmage ali pa na svoje popolnoma preurejeno državno ustrojstvo, vendarle pri vsem tem zahtevajo, da se vse skupaj, celo evropsko gospodarstvo in življenje začne na novo, na podlagi popolne enakopravnosti, da se prekriža staro ter začne novo računajoč s tem, kar je in s spoznanjem in izkušnjo svetovne vojne, največje človeške nesreče. Tretje pa hočejo, da uživa meč in sila, četudi samo danes, v krvi in trpljenju velike večine in četudi nastopi jutri za ves svet — potop.

V te vode nas vodi beograjska politika, kakor kažejo značilna in nevarna znamenja.

Vojni minister v svojih generalskih željah in nakanah ni osamljen, vsi ministri ga podpirajo. Narodna volja ne pride do veljave, zavrača se in zatira. Tujci, Wranglovci in drugi sovražniki miru se sprejemajo z odprtimi rokami ter dobivajo celo moč in oblast nad državljanji in obstoječimi zakoni. Veliko število pravih narodnih zastopnikov se je pometalo ter drugače odstranilo iz parlamenta in še ti, ki so pri vse mtem ostali, še ne upoštevajo, njihove upravičene zahteve se zavračajo s praznimi izgovori, z omalovaževanjem in celo s psovkami in dejanskimi divjaškimi napadi. Ministri ne trpijo nadzorstva od strani narodnih zastopnikov in zato je sedaj, ko so skupščinske počitnice, tajna politika v največjem razmahu. Danes se ne ve, od kod in kam vse peljejo njene štrene. Ministri zborujejo po raznih kopalniških in skrbno so razgnili zastore čez svoje delo in početje. Kronske svet je bil v Ljubljani. Najprej malo peska v oči javnosti, da se misli razpravljati o tem in onem, potem ena hitra poteza, da ni na vsem skupaj nič in končno se vendarle dozna, da so se kralj in ministri bavili z vojaškim vprašanjem in da je zunanji minister dejal novinarjem, da potek razprave — ni za javnost.

Izjemni zakoni, kršenje parlamentarizma, tajna politika — to so zelo nevarna znamenja, katera mora narod zasledovati, da ne izpostavi že dovolj ranjenega telesa še hujšim ranam in ne podleže.

Slovanski orlovski tabor v Brnu.

Pretekle tedne se je vršil v Brnu II. slovanski orlovski tabor. Udeležili so se ga zastopniki 12 narodov, med njimi tudi Jugoslovani v velikem številu (Slovencev 502, Hrvatov 550, telovadcev 402, telovadk 106). Nad pol leta smo se Jugoslovani, posebno naši Orli in Orlice pripravljali, da poletimo k severnim bratom Čehoslovakov. Gnalo nas ni samo srce k slovanskim bratom, temveč tudi dolžnost, da se oddolžimo bratom Čehom, ki so posetili I. slovanski orlovski tabor v Mariboru leta 1920 v velikem številu (400 bratov in sester). Kar smo tam na Češkem doživeli in videli, se skoro ne da popisati, tako lepo in veličastno je bilo. Zunanji sijaj privedite, še bolj pa notranji ogenj bratskih čustev, narodnih in verskih, je vtisnil vsakemu udeležencu spomine, ki bodo ostali nepozabljivi in neizbrisljivi. V naslednjem vam hočem le malo in ubogo sliko tega podati, kar smo tam videli in doživeli.

Potovanje Jugoslovanov v Brno in sprejem pri bratih Čehih.

Odrinili smo v sredo, dne 9. t. m., s posebnim vlakom, obsegajočim 26 vagonov, iz Jugoslavije preko Graza na Dunaj. Med izletniki je bilo najboljšje razpoloženje. Vlak je bil dobro preskrbljen z vsem potrebnim živežem, veselili smo se, da bomo kmalu videli nove kraje češkoslovaške države. Cariniki nam na mejah niso delali neprilik, ker so imeli naročilo, da naj z nami uljudno in velikodušno postopajo. Po prijetni vožnji smo dospeli drugi dan v četrtek, dne 10. t. m. na avst-

rijsko-češko mejo. Na prvi češki obmejni postaji Brelava so nam priredili Čehi pri vstopu na tla češke republike prelep sprejem. Tamošnja češka orlovska župa nas je pozdravila in pogostila s pivom in pecivom. Hanačinje v narodnih nošah so vsakemu postregle, vsaki je bil deležen bratske gostoljubnosti. V zabavo so proizvajali pred nami hanaški ples, ki so ga vsi občudovali. Kmalu je pretekel čas, ločili smo se od gostoljubnih Hanakov in nazaj na vlak proti Brnu! Pri potovanju po avstrijskih tleh smo morali zastavice poskriti, da bi ne razjarile nemških petelinov, sedaj smo jih lahko svobodno izobesili po vseh oknih in z zelenjem okrasili vse vagone. Bil je nepopisljiv prizor — vlak z nešetimi vagoni hiti preko moravskih planjav, v lahkem vetru vihra nešteto zastavic vseh barv, robci se vijejo v pozdrav in neutrudni Moravci po njivah in poljih obstanejo pri delu in vihtijo s klobuki pozdravljajoč. Ob 7. uri pridemo v Brno. Vse postaje pred Brnom so bile okrašene. Najlepše okrašene pa je bil glavni kolodvor v Brnu samem. Na kolodvoru in na peronu se je zbrala ogromna množica ljudstva. Pero je preslabo, da vam povem, kakšna čustva in kakšno navdušenje se nas je vseh polastilo, ko je vlak zapeljal v brnski kolodvor. Godbapripravljena za sprejem na peronu, je zaigrala, občinstvo zaorilo «živio» v pozdrav Jugoslovanom, mi smo pa metali z zastavicami in klicali v pozdrav «Zdrav Buh.» Vsem se je ob tem prizoru iz oči in obraza razbrala ginjenost. Nekateri so jokali. Minister Šramek, starosta češkoslovaškega Orla, je pozdravil Jugoslovane v imenu češko-slovaške republike in vlade. Povdarjal je, da sta si jugoslovanski in češki Orel v Mariboru obljubila zvestobo, ki jo bosta sedaj, na češki zemlji, utrdila. —

Katoliški shod v Mariboru.

Pred shodom.

Minula nedelja je bila sijajen manifestacijski dan katoliške misli ter prepričanja za naš Maribor in okolice. Velike množice našega vrlo katoliškega ljudstva so se zbrale kmalu po osmi uri zjutraj na mariborskem Slomškovem trgu, ob zvokih in udarcih železničarske godbe «Drava» se je začel s Slomškovega trga sprevod skozi meso Stolni ulici, Glavnem trgu, Gosposki v Koroščevo ulico in na lepo okrašen semeniški vrt. Manifestacijskega obhoda po mestu se je udeležilo najmanj 6 tisoč ljudi in sicer — po večini moški. Na semeniškem vrtu je že bil pripravljen pristo lepo okinčan altar za najsvetejšo daritev na prostem in leca za govornike.

Nekaj minut po deveti uri se je zbralo na semeniškem vrtu nad 10 tisoč ljudi iz Maribora in okolice. Na leco je stopil preč. g. kanonik dr. Vraber, ki je v navdušeno zasnovanem govoru obrazložil poslušalcem sovražnike sv. vere in sicer: ošabnost, zatopljenje v posvetnost, nevednost in uživanje. Navdušene besede gospoda govornika so bile z navdušenjem sprejete in jim je tudi zasiguran sad utrditve v resnicah naše katoliške vere.

Pridigi č. g. dr. Vraberja je sledila pontifikalna sveta maša, katero je daroval ml. gospod kapiteljski vikar dr. Matek. Pri službi božji je lepo pelo ob spremljanju godbe pevsko društvo od Sv. Jurija v Slovenskih goricah.

Otvoritev zborovanja.

Po končani službi božji je pozdravil zbrane množice ravnatelj Cirilove tiskarne g. dr. Jerovšek in jim predlagal predsedstvo shoda. Predsednikom je bil z navdušenjem izbran narodni poslanec g. dr. Hohnjec, podpredsednikom predsednik županske zveze g. Urban in posestnik Florjančič, zapisnikarjem pa urednik Fr. Radešček.

Predsednik kat. shoda dr. Hohnjec burno pozdravljen otvoril zborovanje s pozdravom na v tako izvanredno v velikem številu zbrane zastopnike in branitelje katoliškega prepričanja. G. predsednik spominja zborovalce na dejstvo strahu, s katerim spremljajo naši nasprotniki vse naše katoliške shode. Za naše nasprotnike je vera samo zunanji verski obred, katerega se po svoji ljubi volji udeležujejo ali pa tudi ne, kateremu se pa podvržejo tako iz navade. Dr. Hohnjec prihaja dejstvo, da se oklepajo naši nasprotniki balkanskega pojmovanja vere in po tem pojmovanju jim vera ni životvorno in vladujoče načelo za zasebno ter javno življenje. Ako bi naši nasprotniki tako pojmovali versko misel kot jo pojmujejo mi in kakor se mora pojmovati, bi bili tudi obiskali mariborski kat. shod. Toda niso prišli vsi liberalci in svobodomiselnici od zelenih samostojnežev preko modro-belo-rdečih demokratov do rdečih socialnih demokratov. Ne samo da niso prišli, še jezijo se nad nami in zabavljajo in nas psujejo. Za klerikalce nas imajo ter naš shod psujejo kot klerikalno hujskarijo. Tako dokazujejo, da je klerikalizem istoveten s katolištvom. Če si veren in vesten katoličan, ki se vselej in povsod drži katoliških načel, te imenujejo klerikalca. Če si član III. reda, si potenciran klerikalec, si terciarlec in terciarka. Če si član ali članica Marijine družbe, si prenapet klerikalec in državi nevaren element. Orle je imenovalo te dni, ko so se vrnili z Brna, demokrasko časopisje papeževo gardo. Na mariborskem kat. shodu pa smo se vsi že od nasprotnikov opsovani klerikalci zbrali. Kdor psuje nasprotnika, kaže in razodeva, da se

Starosta Krekove župe je navdušeno pozdravil dr. Jegliča, ljubljanskega škofa, ki nas je na celem potovanju tja in nazaj spremljal. Odzdravil je dr. Megler, predsednik Jugoslovaškega Orla. Godba je nato zaigrala «Le-pa našo domovino» in slovaško himno «Nad Tatrom sa blyska.»

Med gromovitimi «živio»-klici se je razvil sprevod, na čelu mu godba in orlovski prapori iz Radovljic, Tržiča, Konjic, St. Petra (Ljubljana) in zastave akademije zagrebačke. Občinstvo nas je navdušeno pozdravljalo, z oken so obsipali sprevod s cveticami, mahali z robci. S kakšnim navdušenjem so nas Jugoslovane sprejemali, kaže dejstvo, da so celo nasprotniki, ki so od začetka hladno opazovali sprevod, začeli pozdravljati Jugoslovane. Čehi so nam pozneje izjavljali, da je naš navdušeni in samozavestni nastop poživil vse Brno in spravil celo mesto na noge.

Tekme v petek in v soboto ter izlet v Prago.

Drugi dan v petek so se začele na telovadišču (stadionu) tekme med narodi. Tekem so se udeležile izbrane tekmovalne vrste Čehoslovakov, Jugoslovanov, Švicarjev, Belgijcev, Francozov, Amerikancev. Zmagali so Jugoslovani! Netelovadci so napravili izlet v okolico Brna, posebno v Macoho, slovito podzemeljsko votlino, podobno naši Postojnski jami. Oddelek te jame je preplavljen z vodo, tako da se morajo obiskovalci jame voziti po njej s čolni. 103 Jugoslovanov, po večini Hrvatov in le 20 Slovencev, nas je šlo v petek v zlato Prago, odkoder smo se šele vrili v soboto ponoči. V Pragi so poprejšnji dan, v četrtek, čakali praški Orli z godbo in zastavami na kolodvoru na Jugoslovane, a žal nismo tisti

ga tudi boji. Da, bojijo se nas in svoj strah bočejo zakriti s psovanjem in zasmehovanjem. Nasprotniki imenujejo vse naše kat. shode klerikalne orožne vaje in s tem psovanjem nas mislijo razkrinkati in obsoditi. Mi jim pa odgovarjamo: prilično dobro ste pogodili bistvo in namen našega shoda. Da, zbrali smo se na orožno vajo. Pregledali bomo orožje, ki ga imamo na razpolago. Urili se bomo v uporabi tega orožja, da smo sposobni za boj, ko pride čas. In za kateri boj gre? Za boj proti in za katoliško cerkev. Mi tega boja nismo hoteli, mi ga nismo izzvali. To so storili naši nasprotniki. To so tisti, ki so hoteli zaslužiti našo cerkev z zakonom o kancel-paragrafu, ki so ga sprejeli v centralistično ustavo. To so tisti, ki hočejo naši cerkvi vzeti vsa gmotna sredstva, potrebna za obstanek. To so tisti, ki hočejo kat. veri in njenim duhovnikom zabraniti vstop v šolo ter na vso moč delajo na to, da razkristijanijo mladeniško vzgojo. To so tisti, ki smatrajo predpisano udeležbo pri službi božji kot rešitve ustave in hočejo speljati našo mladino na pot verske smrti in nekrščanstva. Nasprotniki so nam vsilili boj, katerega mi sprejemamo in bomo stopili na bojišče kot branitelji naše sv. vere, cerkve in njenih pravic. Z uma svitlim mečem, z jekleno voljo, z dejanji bomo branili naše verske svetinje. Niti najmanj se ne plašimo, ako nas centralizatorji kot branitelje kat. misli psujejo za separatiste. To strašilo je, kakor vsako plašilo na sredi votlo, okoli ga pa nič ni. Avtonomisti smo, prepričani in dosledni. Fraza o centralizatorski jedinstvenosti nam ne imponira. Na damo se poedinstvenosti na škodo naše slovenske narodnosti in naše kat. vere.

Po navduševalnem govoru g. predsednika povzame besedo med živijo klici ploskanjem in navdušenimi pozdravi naš dr. Korošec.

Značilni stavki iz govora dr. Korošca.

Uvodoma omenja dr. Korošec nepovoljno kritiko shoda, čes, da je pozdravil Maribor tako množestvilne manifestante katoliške misli samo s par zastavami. Pa ta hladnost nas ne sme plašiti, ker mariborski prepričano navdušeni katoličani ne posedajo hiš in raz klobukov si ne morejo razobesiti zastav.

Dr. Korošec je nato spomnil zborovalce na prvi čas našega ujedinjenja, ko smo morali konstatirati dejstvo, da smo v naši novi državi katoličani v manjšini in ta katoliška manjšina ne uživa niti zaščite vladarske hiše, niti vlade. Baš radi tega, ker ne uživamo jugoslovanski katoličani zaščite od zgoraj, smo bili takoj v začetku ujedinjenja navezani na svojo lastno moč in odpomoč napram nasprotnikom, ki bi nas bili radi položili žive v grob. A že od leta 1918 sem uvidevajo naši nasprotniki, da tako goreče živih katoličanov, kot so jugoslovanski, ni mogoče pokopati, ampak k trajnemu počitku lega danes liberalizem in na Mermoljevem posestvu rojeno in od Pucljevih volov pohojeno samostojno dete. Na last no moč in odorno silo navezani katoličani v Jugoslaviji si bomo s svojim vstrajnim delom na gospodarskem, kulturnem ter socialnem polju priborili v naši državi tako mesto, da se nas bo moralo vpoštovati ter spoštovati. Hočemo si priboriti jugoslovanski katoličani spoštovanje in upoštevanje, potem moramo na plan, na delo k zgradbi države, ki bo res gospodarska, kulturna in socialno pravična. Sicer nas psujejo nasprotniki kot protidržavne, a mi vsi vemo, da so ravno oni sami ne državotvorci, ampak gnili «tvorci» države, katere treba izrezati, iztisniti in jih nadomestiti z zdravim mesom in krvjo. Da odstranimo ali vsaj potisnemo v ozadje te državne «tvorec», moramo katoličani s svojim gospodarstvom, kulturnim in socialnim programom v prve boje vrste.

Krmilarji čolna jugoslovanskega katolicizma sa naši škofje. Dr. Korošec se dotakne nato krivice, s katerimi obkłada beograjska pravoslavna vlada katoličane. Pri nas je n. pr. sedem škofij brez vladik, ker vlada noče po trditih onih škofovskih kandidatov, katere jej je predložil Vatikan. Svoje zavlačevanje o potrditvi novih škofov opravičuje vlada z neresečno trditvijo o «protidržavnosti.» Beograd zavlačuje sklep konkordata, «potom kate-

rega bi se naj določilo med Rimom in Beogradom, katere pravice mora dati vlada katoličanom v naši državi. Radi zavlačevanja konkordata in imenovanja novih škofov moramo katoličani prositi sv. Očeta, da se potegne za pravice katoličanov preko vlade. Mi katoličani pa svarimo vlado ob pravem času, naj nas ne izziva in naj ne steza svojih rok po skali sv. Petra, ob kateri so se že opraskali pametnejši protikatoliški možje, kot so naši pravoslavni ministri.

Beograjska vlada pa ne krati nam katoličanom pravice samo z ozirom na škofje in konkordat, ampak naruhoče uničiti tudi duhovniški pomladek s tem, da le prav malenkostno podpira katoliška bogoslovja, medtem, ko daje pravoslavnemu svečeniškemu naraščaju vsega v izobilju.

Se bolj kot rimokatoličane preganja vlada naše grkokatolike po Vojvodini in Dalmaciji, kjer je zaprla redovnikom šole ter bolnice. Dolžnost nas vseh katoličanov je, da zahtevamo, da se odstrani pravoslavna roka od krateja naših sto- in stoletnih pravic.

Dr. Korošec omenja tudi naše vojake, ki služeci v Macedoniji, nimajo po vladni krivici prilike, da bi zadostili svojim verskim dolžnostim.

Krivda, da se upa beograjska vlada zapostavljati 5 milijonov katoličanov, je tudi na jugoslovanskih katoliških, ki se med seboj premalo poznajo. V dobi krateja naših pravic bi morali vsi katoličani v Jugoslaviji zavzeti enotno fronto, in to bo le tedaj mogoče, ako se bomo enkrat med seboj spoznali. Za to medsebojno spoznanje vseh katoličanov naše države je potreben kat. shod vseh jugoslovanskih katoličanov, katerega naj skličejo drugo leto naši škofje. Za ta jugoslovanski kat. shod se moramo zanimati pred vsem mi Slovenci, ki nekako prednjačimo glede korajže med katoličani naše države.

Po pozivu dr. Korošca na naše škofje glede sklicanja velikega kat. shoda za drugo leto zaključuje naš voditelj svoje besede z geslom: Mi jugoslovanski katoliški si sicer ne želimo boja, a se ga tudi ne bojimo! Zatorej: pogum v srce in bojno kopje v roke! (Odo' ravanje in navdušeno ploskanje.)

Drugi govorniki.

Za navduševalne besede dr. Korošca se zahvali govorniku predsednik dr. Josip Hohnjec, ki preda nato besedo drugemu govorniku, uredniku Kremžarju. Gospod Kremžar je kazal zborovalcem na vzgledih nepregledno škodljivost in strup protikatoliškega časopisja za naš slovenski narod in pozval poslušalce na boj proti protikatoliškemu tisku in klical staro in mlado na plan in na delo, da pridejo v katoliške družine katoliški listi!

Za urednikom Kremžarjem je pojasnil g. dr. Leskovar iz Maribora za sedanje čase velevažen predmet: «Potreba vere v javnem življenju». Ker naši nasprotniki nimajo vere, ne čutijo za svoja slaba dejanja odgovornosti in odtod vsa korupcija od zgoraj navzdol. Na Francoskem so tudi pred vojno zanikali potrebo vere v javnosti, vzeli duhovnikom pravico do politike in ko so enkrat to dosegli, so šli tako daleč, da svečeništva niso samo iztirali iz politike, ampak tudi iz cerkve, katero so mu zaklenili. Kakor na Francoskem svojčas, hočejo naši brezverni nasprotniki tudi pri nas vcepiti narodu zavest nepotrebe vere v javnosti, da bi ga potem pri pomanjkanju čuta odgovornosti še lažje izmogavali. Da pri nas ne pride do iztrebljenja potrebe vere v javnem življenju, moramo katoličani pri prihodnjih volitvah poslati v parlament in na vladna mesta može vere, ki bodo potem na odgovornih mestih tudi napram narodu se čutili odgovorne za svoja vodilna dejanja. Po navdušeno odobranjih besedah dr. Leskovarja je govoril gospod prof. Vesenjaj o odnošajih katoličanov napram šoli v naši državi. Govornik povdarja, da bi morala naša šola nadaljevati s pomočjo in sodelovanjem cerkve verskonravno vzgojo naše mladine od trenutka, ko jo prepustijo stariši šoli v nadaljno življensko izobrazbo. Naša sedanja vlada pa hoče poteptati versko-nravno vzgojo naše nadebudne mladde in jo nadomestiti s čisto posvetnjaško potom učiteljev Sokolov. Proti koncu svojih besed povdarja govornik eno glasno zahtevo katoličanov: Veronauk naj podučuje v šoli katehet, učitelj pa ne sme podirati, kar je zgradil v mladih srcih vzvišenega veroučitelja. (Burno odobranje.)

Gospodu govorniku se zahvali predsednik dr. Hohnjec,

na Slovaškem! Za njimi je šla mladina, dijaki, dijakinje, orlovski in orliški naraščaj.

Tuji gostje.

Navdušeno so pozdravljali tuje goste. Anglija je poslala svoje zastopstvo. Številna in lepa je bila deputacija katoliških Belgijcev, ki jih je šlo v sprevedu nad 300. Na čelu jim je šel trobentaški zbor in prapor. Korakali so naglo, živo in drobno in odgovarjali na pozdrave v češkem in svojem domačem flamskem jeziku. Viharno je množina pozdravljala Francoze, ki jih je prišlo nad 300. Za njimi je prišlo 12 Švicarjev. Manjša zastopstva so poslali Ruska in Poljska, večje in najlepše pa je bilo zastopstvo kat. Amerike. Zastopani so bili tudi Holanci in Ukrajinci.

Jugoslovani.

Sledil je močen oddelek rudarjev in nato dolge vrste Jugoslovancev (Hrvatov in Slovencev z dr. Korošcem na čelu. Ulice so odmevale gromovitih klicov in pozdravov, kjer je množica zaznala Jugoslovance. Spreddaj je korakalo 400 Orlov in Orlic, za njimi jugoslovanske narodne noše in civilni gostje. V avtu, ki je sledil temu oddelku, sta se peljala starosta češkoslovaškega Orla minister dr. Šramek in predsednik mednarodne zveze katoliških telovadnih društev Feliks van der Verhoven.

Češkoslovaški Orel.

Za dostojanstveniki — minister Dolansky, papeški nuncij Micara, olomuški nadškof dr. Stojan — so korakali strnjeni oddelki češkoslovaškega Orla. V sprevedu se je naštelo 41.778 Orlov, ogromna množica, ki priča,

nakar prečita ravnatelj dr. Jerbyšek enoglasno sprejetje resolucije, kakor so jih poslušalci že z navdušenim pritrditvijo potrdili in vseh dosedanjih katoliških shodih na Slovenskem Stajerskem.

Po sprejetih resolucijah zaključil shod predsednik in kaže zborovalcem na razliko med našim shodom v Mariboru in sokolskim zletom v Ljubljani. Sokolski zlet je podprla država z denarjem vseh davkoplačevalcev; mi pa zborujemo in se shajamo na svoje lastne stroške. V Ljubljani je bilo toliko in toliko izletnikov komandiranih, na katoliških shodih pa se zbira naše verno ljudstvo prostovoljno v obilnem številu, ne pod pritiskom od zgoraj, ampak iz ljubezni.

Zaključnim besedam predsednika gospoda dr. Hohnjeca so sledile litanije pred izpostavljenim Najsvetejšim, posvetitev presvetemu Srcu in zahvalna pesem.

Ob koncu treba povdariti, da je bila vstrajnost poslušalcev res požrtvovalna in bo rodila tudi sad utrditve katoliške zavesti ter navdušenja v srcih vseh, ki so poslušali govornike mariborskega katoliškega shoda.

Med zborovanjem na mariborskem katoliškem shodu je sprejel gospod dr. Korošec od ljubljanskega škofa prevz. g. dr. A. B. Jegliča brzojav s sledečo vsebino: «Vsem navdušenim zborovalcem pozdrav in blagoslov za stalen uspeh v borbi za naše krščansko prepričanje, za krščansko družino in šolo ter krščansko časopisje. Jeglič, škof. Brzovajni pozdrav ljubljanskega škofa so sprejeli zborovalci z velikim navdušenjem.

Naša zborovanja.

PODZVEZNI ORLOVSKI TABOR V CELJU

v nedeljo, dne 27. avgusta 1922.

Zbirališče od pol 8. do pol 9. ure dopoldne pri kolodvoru.

Spreved po mestu.

Ob 9. uri sv. maša s cerkvenim govorom na Glavnem trgu. Pri maši svira godba Dravske divizije pod osebnim vodstvom g. kapelnika dr. Čerina.

Po maši tabor na Dečkovem trgu.

Ob pol 3. uri popoldne javna telovadba na Glaziji. Nastop članov in članic. Proste vaje in orodna telovadba.

Po telovadbi ljudska veselica s srečolovom.

Vstopnina: Sedeži 5 din., stojišča 2 din.

Istega dne (27. avg.) bo v Slovenski Bistrici velik katoliški shod. Slovesnost se bo vršila takole: Ob pol 9. uri se zberejo udeleženci pri samostanski cerkvi, odkoder bo procesija z Najsvetejšim na zborovališče k župnijski cerkvi. Po procesiji pridiga: C. g. Pavel Živornik iz Maribora. Po pridigi sv. maša. Po sv. maši govori gospodje: dr. Jos. Hohnjec, Franjo Žebot, dr. Josip Leskovar in glavni urednik Franc Smodej iz Ljubljane. Po zborovanju litanije Presv. Srca Jezusovega, posvetitev božjemu Srcu, zahvalna pesem in sv. blagoslov.

3. septembra se vrši v Murski Soboti velik Mladeniški tabor, pri katerem sodelujeta prekmursko in ljutomersko orlovsko okrožje. Tabor je združen z javno telovadbo. Spreved: Ob 5. uri zjutraj budnica; ob 9. uri sprejem gostov. Ob pol 10. uri služba božja. Ob pol 11. uri mladeniški tabor na prostem pred katoliško cerkvijo. Med drugimi govori tudi narodni poslanec gospod dr. Jos. Hohnjec iz Maribora, Zaprisega članov Orla. Ob pol 2. uri obhod po mestu. Popoldan ob 1. uri telovadba, nato prosta zabava v Szaparyjevem parku. Sodeluje orlovska godba iz Ljutomer, pevski in tamburaški zbor iz Gor. Radgone, Sv. Jurja ob Ščavnici in Križevcev. V slučaju slabega vremena se vrši popoldanska prireditev v hotelu Dobrai.

3. septembra se vrši v Brežicah ob Savi katoliški shod za vse Posavje. Od 9. do pol 10. ure zbiranje udeležencev v bližini kolodvora. Ob pol 10. uri sprejem gostov, nato svečan spreved z godbo in praporji v mesto. Ob pol 11. uri: Na dvo-rišču grajščine Edmunda Atemsida pridiga in sveta maša. Po maši zborovanje, na katerem govori gospodje: dr. Anton Korošec, profesor Vesenjaj in glavni urednik Smodej. Ob sklepu litanije in posvetitev presv. Srcu Jezusovemu.

V nedeljo, dne 3. septembra priredi šentlovrenški odsek Orla večjo prireditev za vso Dravsko polje s sledečim sporedom: 1. Ob 9. uri slovesna sveta maša, pri kateri bodo Orli pristopili k svetemu obhajilu. 2. Govor gospoda po-

kako zelo se je že razširil češkoslovaški Orel med ljudstvom. Vseh udeležnikov v sprevedu je bilo nad 50 tisoč, v sprevedu je korakalo poleg fanfar 24 godb in 203 orlovske zastave. Spreved se je valil kakor mogočna reka na telovadišče, kjer je bil v godbenem paviljonu prireditev altar.

Sv. maša in blagoslov prapora.

Sv. mašo je služil papežev nuncij Micara, asistirajo mu škof Njaradi, nadškof dr. Stojan in škof Aksamovič. Po sv. maši je blagoslovil nuncij skupni prapor češkoslovaškega Orla, skupni prapor jugoslovanskega Orla, ki ga je češkoslovaški Orel podaril jugoslovanskemu, prapor Orlov-legionarjev, ter krasni ameriški prapor, ki so ga Amerikanci poslali Čehoslovakom.

Javna telovadba. — Nad 120.000 gledalcev pri telovadbi.

Popoldne je bila isti dan javna telovadba. Ze pred 3. uro ni bilo več vstopnic dobiti, ogromna množica 120.000 ljudi je zasedla tribune in stojišča. Nastopilo je skupno nad 5000 Orlov in 3000 Orlic. Skupni nastop take množice telovadcev je množice naravnost fascinaril. Nastopili so s svojimi vajami tudi Francozi, Švicarji, Amerikanci, Belgijci, ki so vzbujali veliko navdušenje. Telovadba je napravila na vse neizbrisni vtis ter pričala vse o velikanskem razmahu orlovskih armad.

Zmaga Jugoslovancev.

V pondeljek so se vršile mednarodne tekme posameznikov. Prvo mesto je dosegel slovenski Orel Ivo Ker mavner, drugo Švicar, tretje Belgijec, četrto tudi Belgijec in peto Čeh. Tudi pri nižjih in višjih vrstah so

dan vsled zamude vlaka prišli. Drugi dan nas niso slovesno sprejemali, a pokazali nam tem večjo ljubeznjivost, ko so nas vodili po Pragi in preskrbeli prenočišča. Videli smo Hradčane, prestolni grad starih čeških kraljev, Belvedere, galerijo slik in ogledali si vse druge znamenitosti mesta. Našo posebno pozornost je vzbujala ura na stolpu na stari mestni hiši. Vsako uro se pokažejo skozi lino vsi 12 apostoli, med tem pa zvonit smrt, ki je upodoblena pod uro, z zvončkom in opominja s tem Pražane na minljivost vsega posvetnega.

Nedeljski obhod po mestu.

Z veliko napetostjo je vse pričakovalo nedeljski spreved po mestu, kjer se bi naj pokazala na zunaj moč in sila slovenskega Orlovstva. Točno ob 8. uri se je začel premikati spreved. Vse ulice, ki so bile naprej določene za spreved, so bile natlačene polne občinstva. Do 200.000 ljudi je čakalo na spreved. Človek, ki je videl te ogromne mase, se je nehote prestrašil, kaj bo, ako nastane v taki ulici zmeda ali panika.

Spreved so otvorili Orli-vojaki, za njimi Orli-legionarji, nato je pa korakala godba. Sledili so glavni oddelki spreveda. Za dvema avtomobiloma orlovska konjenica, za konjenico kolesarji, nato zopet konjeniki v narodnih nošah.

Narodne noše.

Pred orlovstvom so korakale češkoslovaške žene in dekleta v narodnih nošah, Slovačkinje, Hanakinje v slikovitih, pestrih barvah so dale celi skupini posebno lice. Bilo jih je nad 640. Tako lepe narodne noše imajo le

planca Gostinčarja o ciljih krščanskih organizacij. 3. Govor grednika Goloba o katoliškem tisku. 4. Nastop članov in nastop članov (proste vaje z zastavicami). Po večernicah se upriporite igri «Zdravnikov strežnik» in «Pogodba». Po predstavi petje, razprodaja, šaljiva pošta in prosta zabava. Vabljeni so vsi bratski orlovski odseki Dravskega polja. Udeležbo naj odseki javijo predsedništvu šentlovrenškega Orla, da bo mogoče vse potrebno okreniti. Zavedni prijatelji in prijateljice naše mladine, udeležite se v čim večjem številu prireditve vrlih Orlov iz Sv. Lovrenca! Bog živi!

Katoliški možje, mladeniči, žene in dekleta, udeležite se navedenih slavnosti in pokažite svojo neomajeno katoliško-slovensko zavednost!

Resnica o mlinih in žagah ob Muri.

Ivan Mermolja je napisal v «Kmetijski list» dolgočuden članek, s katerim skuša trditi, da je edino on izposloval dovoljenje uporabe mlinov in žag ob Muri za prebivalstvo ob meji N. Avstrije. Resnica o tem je ta-le:

1. Laž je, da bi bil Mermolja že novembra 1921 pričel borbo za mline in žage, ker to ni bilo tedaj še treba. Dovoz do mlinov in žag ob Muri je bil prebivalcem Slovenskih goric zabranjen še le po Novem letu 1922.

2. Letos, bilo je meseca marca, je bil položaj naših ljudi med Muro in Dravo, posebno v severnem delu, mučen. Mariborska carinarnica je prepovedala našim ljudem dovoz žita na mline in lesa na žage ob Muri. Župan občine St. Ilj, g. Karel Swaty, veleposestnik g. Alojzij Supanič v Jarenini in župnik g. Evald Vračko so poslali meni in tovarišu Roškarju v Beograd obširno in dobro utemeljeno spomenico radi uporabe mlinov in žag ob Muri. To spomenico sem izpopolnil in jo dal natisniti na pisalnem stroju. Dva člana našega kluba sta jo izročila načelniku g. Iliču v generalni direkciji carine. Naj s poslancem Krajncem sta spremljala poslanca SKS gg. Majcen in Kušar. Povabil sem jih, da ne bi zaveda izgledala strankarsko. G. Mermolja tedaj sploh v Beogradu ni bilo.

Generalna direkcija carine je ugodila spomenici. Gospod načelnik Ilič je pristal, da se dovoli uporaba mlinov za občine ob meji, ki to zahtevajo.

3. Zadeva je prišla tako daleč, da se je koncem meseca aprila (24.) vršila na meji komisija, katera je ugotovila nujno potrebo, da se takoj odpre meja za mline in žage. Okoli 10 županov in 150 najodličnejših mož je prosilo vladne zastopnike, naj čimprej izposlujejo dovoljenje prehoda čez mejo. Te komisije sem se udeležil tudi jaz. V jutro tega dne je namreč prišla pod vodstvom gg. Supaniča, Vračka in Thalerja okoli 50 županov in drugih mož k meni v Maribor. Šli smo k okr. glavarju g. dr. Lajšiču ter carinskemu upravitelju g. Petroviču. Uspeh posredovanja je bila gorej omenjena komisija. Poslanec Mermolja vse to ni prijal. V demokratskem «Taboru» je izšel na to nesramen napad na mene in gg. župane ter druge možje. Očitano se nam je, da smo napadli mejo in hoteli pobiti Wranglovce. Tisti večer je Mermolja v St. Ilju konferiral z kapetanom Wranglovcev. Ta kapetan je napisal tudi članek za mariborski «Tabor».

4. Ko sva z gospodom Roškarjem intervenirala v ministrstvu trgovine za svobodno uvoz žita v mline in lesa na žage ob Muri, nama je g. načelnik Savič očitil: «Imam poročilo, da ste na meji sami »švercarji« (tihatapci) in za državo nezanesljivi elementi». Pozneje sem zvedel, da se je z gospodom Savičem »posvetoval« g. Mermolja. Z g. Roškarjem sva Srbu Saviču odločno ugovarjala in zahtevala, da se nam da, kar nam gre. Zadeva se je zopet zavlekla.

5. Višjemu uradniku v ministrstvu g. dr. Šmidu smo izročili ponovno spomenico in načrt za uporabo mlinov in žag. Končno je prišla cela zadeva pred finančni odsek narodne skupščine. Tam je na mojo prošnjo poslanec naše stranke in moj prijatelj g. Škulj meseca julija (menda dne 10.) stavil predlog, da se v pogodbo odmejnemu prometu postavi tudi točka o uporabi mlinov in žag ob Muri.

Na opetovane naše intervencije je nato izšla v «Službenih Novinah» dne 31. julija t. l. zakonska naredba

Jugoslovani že pretekli teden odnesli lavorike. Vsa čast slovenskim Orlom!

Dan narodnih noš.

Tretji dan je bil določen za narodne noše. Ob 8. uri je šel sprevod narodnih noš po ulicah Brna na telovadišče k skupni maši. Popoldne je bila še enkrat telovadba in nato nastopi narodnih noš, narodni običaji in razdelitev nagrad zmagovalcem pri tekmah. — Vse dneve orlovskega tabora so se vršile zvečer slavnostne gledališke predstave akademije na čast domačim in tujim gostom.

Tako so nam bili potekli dnevi bivanja med češkimi brati. Teško je bilo slovo, a lajšalo ga je prepričanje, da sloni orlovska misel med Čehi in nami na tako trdnem temelju, da je nobena nasprotna sila ne more več zrušiti. Vsi udeleženci smo bili preseneteni, ko smo videli takšne organizirane mase orlovstva med Čehi. Orlovstvo gre naprej, prevzema vodilno vlogo tudi v slovanski vzajemnosti. Te dni so imeli Sokoli svoj zlet v Ljubljano. Povabili so tudi kakor Orli, slovanske in druge prijateljske narode na svojo prireditev, a odzvalo se je le malo število inozemcev. Orlovstvo v Pragi pa ni privabilo samo deset ali sto inozemcev, temveč na tisoče. S tem je dokazalo pred svetom, da ima neprijetno večjo privlačno silo, kakor sokolstvo tudi v mednarodnem življenju in da je sijajna bodočnost na strani orlovstva.

o obmejnem prometu in v tej naredbi je jasno označeno da se odpre meja z N. Avstrijo 5. avgusta 1922. To sem tudi brzojavno sporočil dne 1. avgusta uredništvu — «Slov. Gospodarja».

6. Ko sem došel v Slovenijo in izvedel, da se obmejni promet ni otvorjen, sem se brzojavno pritožil na ministrstvo. Dne 17. t. m. pa sem osebno v Beogradu pri vseh pristojnih ministrstvih interveniral in zahteval, da se izvaja zakon, kateri nam že od 10. avgusta dovoljuje dovoz žita v mline ob Muri in uporabo tamošnjih žag.

To je istina o zgodovini obmejnega prometa ter o mlinih in žagah. Mermolja dobro pozna tisto osebo, ki je v Beogradu očrnila naše ljudi med Muro in Dravo kot »švercarje« in »nezanesljive elemente«. On ve, kdo je zakrivil, da je celo vojno ministrstvo zagrozilo z ostro preiskavo. Da si upa še Mermolja tako hinavsko zavijati resnico, kakor to dela v «Kmetijskem listu», je znak, da govori iz tega zagrizenega samostojnega sama strankarska strast. Gospodarska in politična svoboda našega ljudstva pa mu je deveta briga.

Franjo Žebot,
nar. poslanec.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Kralj je v toplicah in ministri izvršujejo kraljevsko oblast; kateri ministri? — To je težko povedati, Pašič se je odpeljal, zunanji minister Ninčič se je odpeljal in minister poncije, ki naj bi Pašiča nadomestoval, potuje tudi nekje po južnih krajih ter daje lepe obljube v svojem volilnem okraju. Nekateri ministri se pa vendar snidejo od časa do časa ter lepo na dem. spravijo razne uredbe in naredbe pod streho.

Tako je minister pravde svoje ljudi imenoval kot člane najvišjega sodišča v Beogradu in Skoplju, minister pošte je pa kakih 30 poštinih uradnikov — penzioniral, ker mu politično niso bili po volji.

Večkrat se ministri pogovarjajo tudi glede draginje ter slabih izidov žetve in ker se svoje krivde zavedajo, skušajo obupni položaj celo zatajiti, z mlinarji se posvetojuje in da bodo siromašni ljudje draginjo še posebno čutili, so povišali trošarino na razne neobhodno potrebne življenske potrebščine.

Določila se je vladna pomoč za po prirodnih neugodah oškodovane kraje in sicer zopet v znamenju velike »enakopravnosti«, tako da dobi Srbija 1 milijon in 200 tisoč dinarjev, Hrvaška, Slavonija in Srem 300 tisoč dinarjev in vse druge pokrajine samo 500 tisoč dinarjev.

Minister zunanjih poslov dr. Ninčič se je odpeljal v Prago, odkoder odpotuje v Ženevo. Tam se sestane s češkoslovaškim ministrskim predsednikom dr. Benešem s katerim se bosta skupno posvetovala o nastopanju ma le antante pri sejah Zveze narodov. Dr. Ninčič se bode mudil izven države tri tedne.

Prve dni prihodnjega meseca se začno v Beogradu pogajanja med odposlanci naše in češkoslovaške države, ki bodo imela namen skleniti med Jugoslavijo in Češkoslovaško konvencijo glede izvoza vina iz Jugoslavije na Češko in uvoza češkoslovaškega piva v Jugoslavijo.

Vsled vedno večjega razkola med demokrati je otnoval Svetozar Pribičević svoje osebno glasilo »Preporod«, ki izide prvič z začetkom septembra ter bo klicalo vse fašiste na okup v podporo nasilne Pribičevićeve politike.

Amerikansko posojilo zelo dobro in trdno stoji, tako zatrjuje neprestano vlada po svojih listih, dolarjev pa še vedno ni videti. Najprej so govorili, da pride 23 milijonov kot prvi obrok, sedaj pa naj bi bili samo 3 milijoni nekje na potu. Pride pa nekaj drugega, kar je vladnim ljudem še bolj všeč, — pride »baksič« ali profit iz Amerike za vse one, ki so za to posojilo delali reklamo. 400 tisoč dolarjev (32 milijonov din.) se bo razdelilo agentom in novinarjem, za ministre pa pridejo še posebne nagrade.

AVSTRIJA.

En švicarski frank stane danes na Dunaju 14.493 kron, ali z drugimi besedami: ena avstrijska krona je vredna 75 desetstotink enega švicarskega vinarja (ena krona — 0.000075 frank). To je strahoviti padec gospodarstva avstrijske države. Ta popolna polomija bo imela za posledico, da pride Avstrija, po domače povedano: na boben. Avstrijci iščejo sedaj posojila na Češkoslovaškem v znesku 500 milijonov čeških kron ali 5 tisoč milijonov naših kron. Če oobe to posojilo, bo Avstrija še nekaj časa vlekla naprej. Dolgo pa ne bo šlo in prišla bo pod skrbnika. Za skrbnika pridejo v poštev Italija, Češkoslovaška in Jugoslavija. Italija bi rada sama dobila upravo Avstrije v svoje roke, kakor je dobila Avstro-Ogrska svojčas upravo Bosne in Hercegovine. Naša vlada, če ima še kaj ugleda in poštenja, tega ne bo smela pustiti, ampak mora zahtevati, da dobimo vso Ko roško in vso Štajersko pod našo upravo, torej tudi Graz in Celovec. Bankrot Avstrije je torej na pragu.

Vprašanje Carigrada in Dardanel hočejo rešiti Grki na ta način, da zahtevajo Carigrad za sebe, da zbirajo proti njemu svojo vojsko in da se nadejajo, da bodo oni nadzorovali prehod in prevoz drugih sil na svobodno morje. Grškim nakanam vse nasprotuje, Grki se pa še vedno udajajo praznim nadam. Carigrad je določen po mirovnihi določilih za mesto svobodne in mednarodne trgovine, da se Dardanele izročijo svetovni trgovini, zahtevajo Rusija, Turška, Rumunija, Bolgarija, Francija in Italija in če tudi danes angleški vladni predsednik Lloyd George malo laska Grkom, to ne more biti in tudi ne bo opora grške sebičnosti. Anglija sa-

ma pošilja največ čet, da prepreči grški pohod in grško-turski spor bo gotovo končan še poprej, predno zavezniki zapustijo Carigrad.

FRANCIJA — RUSIJA.

Francoski trgovski in podjetniški krogi že dolgo pritiskajo na vlado, da spremeni svojo politiko napram Rusiji, ker nočejo biti zadnji pri gospodarskih in trgovskih ponudbah in koncesijah, ki jih deli sovjetska vlada zasebnim podjetnikom in trgovcem zapadne Evrope. — Začetkom septembra se sestane francoski veletržec in finančnik Herriot z ruskim zastopnikom Čičerinom v svrhu razgovora o posebnih gospodarskih odnošajih.

Naši shodi.

Na Pobrežju pri Mariboru priredi SLS dne 26. t. m. (soboto) ob pol 8. uri zvečer v gostilni Tončič politično zborovanje. Govorita posl. Žebot in urednik Golob. So-mišljeniki iz okoliških občin, pridite na to zborovaje.

Jarenina. Za nedeljo, dne 3. septembra, smo povabili naša poslanca Roškarja in Žebota v Jarenino, da nam poročata. Shod se vrši ob vsakem vremenu: ob lepem na prostoru pri cerkvi, ob slabem v hiši Posojilnice in sicer takoj po rani božji službi. Vabimo tudi sosedo od Sv. Jakoba, Sv. Marjete in Sv. Kungote, da pridejo na ta shod!

Javen shod pri Mariji Snežni dne 20. t. m. se je nađ vse pričakanje izborno obnesel. Predsedoval je istemu g. Šumanedl, posestnik in župan na Velki. Navzoči so tudi bili predstojniki in svetovalci sosednih občin. Mnogoštevilni poslušalci so z zanimanjem sledili in do konca vstrajali pri blizu dve uri trajajočem govoru svojega poslanca. Zadržanje vseh navzočih je bilo vzorno. Po spoznanju nezdravega položaja so se izjavili za složno, smotreno postopanje v bodočem političnem delovanju pod okriljem SLS. Govorniku in stranki se je izreklo popolno zaupanje in javna zahvala.

Rečica ob Savinji. V nedeljo, dne 13. avgusta, se je vršilo pri nas posvetovanje Kmetijskih zvez, na katerem je poročal poslanec Pušenjak o državnih dohodkih, o sobito o davkih in o načrtu novega davčnega zakona. Po poročilu se je vnela živahna debata o prevelikem obdačenju kmetov, o davku na poslovni promet, o plačilu taks na vozove na vzmehih, katero se zahteva i od vozov, ki ne služijo za luksus in za fijakersko obrt itd. Sprejele so se resolucije, katere objavimo prihodnjič.

Luče. Shod SKZ dne 15. avgusta je jako dobro uspel. Zbralo se je lepo število domačinov, ki so pazljivo poslušali izvajanja poslanca Pušenjaka, ki je razpravljal o političnem in gospodarskem položaju. Shodu je predsedoval domači g. župan. Po shodu so se zborovalci pritoževali radi previsoke dohodnine, radi pašnikov itd. G. poslanec je obljubil tozadevno posredovanje.

Solčava. Izpolnila se nam je želja, da priredi SKZ pri nas shod, v nedeljo, dne 20. t. m. Razun domačinov so se udeležili shoda Lučani in sosedo iz Meziške doline. Shodu je predsedoval posestnik Klemenšek. Poslanec Pušenjak je govoril o političnem položaju in o najvažnejših gospodarskih vprašanjih. Po govoru se je pa razpravljalo o vojnih posojilih, zavarovalnini delavcev, cestni zvezi, poštinih razmerah itd.

Tedenske novice.

Orlovski tabor v Celju. V nedeljo, dne 27. t. m., se bo vršil v Celju orlovski tabor vseh štajerskih orlovskih okrožij. Orlovstvo je brezdvomno ena naših najbolje vzgojenih mladinskih organizacij, sijajni brnski zlet je tudi pokazal, kako velik delež pri delu za krščansko proučno ljudstva ima ravno orlovska misel. Zato naj bi to nedeljo iz vseh krajev pohiteli v Celje, da tako s svojo udeležbo pokažejo, da vedo ceniti delo orlovstva med ljudstvom in da damo Orlom samim močno duševno oporo. Zlasti okoličani Celja naj bi se pripeljali na ovenčanah vozovih v narodnih nošah in z zastavami.

Veliki dekliški tabor se vrši dne 10. septembra v Rečici ob Savinji in sicer za Saleško, Spodnjo in Zgornjo Savinjsko dolino. Pričetek ob 10. uri s slovesno sv. mašo in cerkveno propovedjo, katero bo imel g. škof dr. Anton Bonaventura Jeglič. Za tem se prične tabor, kjer nastopijo govorniki in govornice posameznih župnij. Vse se vrši na prostem pred farno cerkvijo. Dekleta, pokažite ta dan, da se zavedate resnega časa, v katerem živimo ter prihitite polnoštevilno v lépo Rečico.

Sv. birma bo letos v sledečih župnijah: 26. avgusta v Hočah, 27. avgusta v Cirkovcah, 28. avgusta v Ljutomeru, 30. avgusta pri Sv. Jurju ob Ščavnici, 31. avgusta pri Sv. Petru pri Gor. Radgoni, 2. septembra v Šoštanj, 3. v Skaljah, 4. pri Sv. Martinu v Saleku, 5. pri St. Ilju pri Velenju, 7. na Laškem, 8. pri Sv. Marjeti pri Rimskih Toplicah, 9. v Loki, 10. v Trbovljah in 11. na Dolu.

V dijaško semenišče so bili na novo sprejeti: četrtosolci: Kordež Zdravko iz Prevalja, Vidrajs Jožef iz Vranskega in Zupančič Rudolf iz Loke. Tretješolci: Brenčič Leopold iz Loke, Drozg Franc iz Jarenine in Mihelič Leopold iz Ptuj; drugošolci: Bezjak Franc od St. Lovrenca v Slov. gor., Horvat Franc od Sv. Marjete ob Pesnici, Kreutz Rudolf iz Oruoza, Merkač Franc od Device Marije na jezeru in Rojs Karl iz Ormoža. — Mesečno plačilo znaša 800 K, kar pa se more v teku leta ali znižati ali pa tudi zvišati. Plačevati je treba mesečno naprej. Vrh tega je treba v začetku leta vložiti 100 kron za eventualne poškodbe pri električni luči.

Zahvala. Pripravljalni odbor za katoliški shod v Mariboru si šteje v prijetno dolžnost, izreči tem potom najtoplejšo zahvalo vsem udeležencem, zlasti našemu vernemu okoliškemu ljudstvu, ki je v tako ogromnem številu manifestiralo s polnim razumevanjem za pravi-

ce in svobodo sv. katoliške Cerkve in njenih vernikov. Imenoma pa se zahvaljujemo predvsem mil. g. kapit. vikarju dr. Mateku, ki je vsestransko pomagal prirediteljem shoda in daroval pontifikalno sv. mašo na zborovalnem prostoru. Istotako hvaležno omenjamo vlč. g. stolnega dekana dr. Tomažiča, ki je izvršil slovesno povesnitev presv. Srcu Jezusovemu in litanije po sklepu shoda. Dalje se toplo zahvaljujemo preč. g. stol. kanoniku dr. Vraberju za lep cerkveni govor in za vspodbudne besede gg. govornikov: poslancu in ministru na razpoloženju dr. Korošcu, uredniku Kremžarju iz Ljubljane, dr. Leskovarju in prof. Vesenjaku ter predsedstvu shoda, zlasti g. poslancu dr. Hohnjecu za uspešno vodstvo zborovanja. Toplo zahvalo izrekamo tudi čč. šolskim sestram in g. kaplanu Rezmanu za okrasitev zborovalnega prostora, zlasti oltarja, ki je povečeval celo slovesnost in pomen katoliške manifestacije. Za blagohotno prepustitev semeniškega vrta za katoliški shod in vsestransko naklonjenost kličemo g. ravnatelju Zidančku: Bog plačaj! — Hvaležno omenjamo tudi pevski zbor iz Sv. Jurja v Slov. gor., ki je pod vodstvom preč. g. stolnega kapelnika Trafenika lepo pel med cerkvenimi opravilom. Najtoplejšo zahvalo pa smo dolžni preč. g. ravnatelju dr. Jerovškemu, na katerem je bilo težko breme vseh priprav za krasno uspeli katoliški shod v Mariboru. Pozabiti ne smemo niti požrtvovalna dekleta od Sv. Petra pri Mariboru, ki so pripravile in spletile vence in zelenje za okrasitev zborovališča in tudi njim veljaj: Bog plačaj! Končno se toplo zahvaljujemo vsem društvom in organizacijam za sodelovanje, kakor tudi vsem onim, ki so kakorkoli pripomogli za tako sijajno uspešno manifestacijsko slovesnost ob sprevodu in na katoliškem shodu. — Pripravljali odbor.

Splošna stavka slovenskih rudarjev. V nedeljo je izbruhnila splošna stavka v vseh rudniških revirjih Trbovelj, Zagorja in Hrastnika. Šest mesecev so bedni rudarji prosili ter se pogajali s Trboveljsko premogokopno družbo za svoj obstanek ob napornem in nevarnem delu. Družba, katero predstavljajo bogati in zaliti dunjiski in jugoslovanski judje, pa ni imela obzira in čuta za delavsko življenje, niti od vlade določene povprečne najnižje plače ni hotela pripoznati in ko je končno le zvišala šintne mezde za 20 kron, je takoj podražila življenjske potrebščine v svojih magacinih, na katere je delavstvo navezано, za 43 odstotkov in še cene premogu je povišala. Tako je delavstvu z eno roko nekaj dala, z obema pa jemala in ropala ter si še profita nagrabila. Ta vnebovpijoči čin, ta blazno-hudoben zasmeh debelih kapitalistov je spravil delavstvo v obup. Štrajk je splošen in enoten, nima nobenega političnega ozadja in vsa poštena slovenska javnost se z njim strinja ter ga hoče tudi podpirati v zavesti, da je za državo več vredno 40 000 delavcev, žen in nedolžnih otrok, kot pa peščica tujih in domačih izkoriščevalcev, katere samo še policajdemokratsko časopisje, zlasti ljubljansko «Jutro», podpira in zagovarja. Mnogo delavcev se je razpršilo po vaseh in kmetsko ljudstvo v rudniški okolici rudarje podpira ter oskrbuje v kolikor mogoče. Siromak za siromaka, trpin za trpina! — Listi naše stranke se toplo zavzemajo za pravično rudarsko stvar, «Slovenec» je prinesel rudarski poziv na slovensko javnost, organiziralo se je nabiranje prispevkov za rudarje med najširšimi sloji slovenskega ljudstva in tako tudi mi pozivamo v imenu šlovečanstva in pravice naše čitatelje, da pošljejo darove v ta namen na naše upravništvo ali pa naravnost na naslov: Zveza rudarskih delavcev, gostilna Pravič, Trbovelje. — Pokažimo ljubezen do sočloveka in ne dopustimo, da bi judje ubijali na tisoče nedolžnih z najstrašnejšim sredstvom — smrtjo od lakote in da bi judovska požrešnost v svoji blaznosti uničevala red, delo in mir v državi!

Kmetijska družba. To, vsaj do novembra še, privatno Pirc—Pucelj—Lahovo podjetje je čisto brez glave. Pucelja povzdiguje za to, ker nas je prodal amerišskemu kapitalu v dolgoletno sužnjost in menda zato, ker ministruje vodam, ki s Puceljevo slavo vedno bolj in bolj padajo, nad zvezde. Pri oddelku za kmetijstvo, v vseh strokovnih službah, okrajnih ekonomatih itd. so zasedli službe ljudje, katerih edina kvalifikacija je: agitatorično delo za samostojno. Svet se pa obrača in pričakujemo, da se bo skoro obrnil. Takrat je pa naša dolžnost, da izčistimo te Avgijeve hleve in postavimo na strokovna mesta strokovne moči. Gospod Pirc naj gre v svojo vilo na Gorenjsko, kjer se bo celo leto lahko klanjal kralju in Pucelji slavi ter vsako leto sprejemal na Mali šmaren na Bledu samostojne zaslepljene. Gospoda Sancina pa njegovi rojaki gotovo že težko pričakujejo, da se mu zahvalijo za dobre «kšefte», ki jih je med vojsko, ko se je boril za Jugoslavijo, na račun svojih rojakov delal. Nismo maščevalni, ali kmečkimi izdajicam njihovo plačilo ne odide.

Samostojna kmetijska stranka pošilja v ptujskem okraju na shode Slov. ljudske stranke nekega Brusa, ki je prevzel v Mariboru politično dedščino znanega Konr. Schnuderla. Mož prihaja na naše shode s svojimi s pijačo plačanimi priganjaci in goji vročo željo, onemogočiti zborovanja SLS. Značilno, da tega samostojnega preroka povsod zadene ena in ista usoda, da ga celo nje govori lastni pristaši pustijo na cedilu. Tako je bilo pri Sv. Marku, v Spuhlji in pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. Samo miroljubnosti naših ljudi, ki se kažejo usmiljenega srca napram temu političnemu velikanu, se ima Brus zahvaliti, da ga pri Sv. Marku in v Spuhlji naši fantje niso ohladili v bližnji Dravi in da v št. Lovrencu ni zletel mimo vaše lipe na juršinske travnike. Da, da, odzvonilo je prešerni politični plesalki Samostojni. Zapuščajo jo njeni plesalki in ljubčeki. Lovci in priganjaci, ki jih pošiljata Mermolja in Dobnik na lov, se vračajo brez plena v svoja taborišča.

Držimo se svojih pravic! Od Sv. Križa pri Mariboru nam pišejo: Neki Sivec, najemnik v Gornji Reki, si prizadeva, da bi dobil dovoljenje za gostilniško obrt. Kolikor je bilo mogoče dognati splošno mnenje o potrebi na

gostilne, je značilna izjava nekega kmeta, ki je od tiste grabe, Rekel je namreč: «Ta gostilna je avno toliko potrebna, kakor smet v očesu.» Pri občinski seji, ki je razpravljala o tem, je nek odbornik predlagal: «Gostilna naj bo, če okrajno glavarstvo prevzame odgovornost in nadzorovanje.» Ta predlog ni bil sprejet ker bi si s podobnimi izjavami občina zapravila svoje pravice, ki jih že itak nima mnogo več. Če bi vse občine prepuščale okrajnemu glavarstvu pravico odločevanja o potrebi gostiln, potem ne bo več okrajno glavarstvo pošiljalo na občino pozivov za informacije, temveč mimo občinskega odbora dovoljevalo gostilniško obrt i tam, kjer bi bila gostilna popolnoma nepotrebna. Torej držimo se svojih pravic, občinski odborniki, in nastopajmo jasno ter odločno tako, da varujemo ljudske in občinske pravice. Vsako klečeplazenje in zavijanje naj izgine iz naših vrst.

Ribolov v Dravi. V ptujskem okraju je najemnik ribolova, oziroma lastnik graščak Herberstein dajal prebivalcem ob Dravi dovoljenje, da so smeli loviti nemoženo ribe v Dravi in njenih pritokih. Marsikatera revnejša družina se je preživela z ribolovom, oziroma so ribiči ob petkih in postnih dneh postavili na trg nalovljene ribe. Po posredovanju okrajnega glavarja g. dr. Pirkmajerja pa je ribolovski zakup nedavno prešel v last ribolovskega društva v Mariboru. To društvo, v katerem je sama mestna gospoda, je oddalo ribolov v ptujskem okraju nekemu višjemu oficirju Rožiču. Domačinom je sedaj strogo prepovedano loviti ribe. Novi bogati zakupnik noče dati nobenemu domačinu karte za ribolov in da tiste, kateri vlovi kako ribico, tirati z orožniki na sodišča. To je zopet nov dokaz, kako sedanji okrajni glavar ptujski, demokrat dr. Pirkmajer, po očetovskosti skrbi za blagor domačega prebivalstva. To je tisti Pirkmajer, ki z uradnim avtomobilom vozi po ptujskem okraju na agitacijo Pucelje, Mermolje in tudi Dobnike.

Slovesna blagoslovitev križa pri Sv. Križu nad Mariborom. Dne 15. avg. je šla lepa procesija vernega ljudstva k Nabaščevemu križu, ki je bil ob tej priliki slovesno blagoslovljen ter izročjen javnemu čiščenju, dočim si prizadeva protiverska struja, da meče križ iz šol in iz src zapeljane ljudstva, opozarjamo med našim verum kmečkim narodom na to stremljenje, da si postavlja na znamenitejših mestih nove križe in kapelice, kot javen dokaz svoje globoke vernosti in svojega zaupanja v božjo pomoč. Gostoljubni in krščanski Nabaščevi hiši bodi na tem mestu izrečena javna zahvala za lep križ, ki bo posredoval božji blagoslov na vso okolico kakor tudi za nesebično pogostitev, katere so bili deležni vsi udeleženci procesije, zlasti pa še bližnji sosede in prijatelji. Katoliška misel naj procvita med nami le v znamenju sv. Križa bomo deležni svetega blagoslova in zmage nad telesnimi in dušnimi sovražniki.

Naša zmaga. Iz Loke pri Zidanem mostu se nam poroča: Dne 6. avgusta t. l. se je vršila v naši občini volitev župana. Proti naši Slovenski ljudski stranki so se združili samostojneži, demokrati, socialni demokrati in narodni socialisti, toda vsi so pogoreli, kajti dobili so samo 9 odbornikov, dočim jih je dobila naša Slovenska ljudska stranka 15. Vse laži, vsa obrekovanja in beganje ljudstva jim niso nič pomagale. Za župana je bil izvoljen Franc Koren, načelnik naše krajevne Kmetijske zveze, istotako so tudi vsi občinski svetovalci naši vrli pristaši. Slava zavednim volilcem!

Smrt uglednega moža. V Ivanjcih pri Radgoni je umrl tamošnji veleposestnik Anton Trstenjak v starosti 59 let. Rajni je že delj časa bolehal. Blagi pokojnik je bil izvanredno delaven ter splošno priljubljen in spoštovan mož. Bil je poštenjak, junak v boju za ljudske pravice ter osebno ljudomil in pravičen narodni bojevnik. Dolgo vrsto let je bil občinski odbornik, član načelstva posojilnice v Gor. Radgoni, 9 let župan, 4 leta načelnik okrajnega zastopa, cerkveni ključar itd. Njegovega pogreba se je udeležila ogromna množica ljudstva od blizu in daleč. Bodi mu zemljica lahka, slava njegovemu spominu, preostalim pa naše odkritosrčno sožalje.

Strašen požar. (Poročilo od Sv. Jurija na Pesnici). Na vleklo Gospojnico je strašen požar upepelil kmetu Ivanu Hariču hleve in gospodarsko poslopje ter prešo z vso krmo in vsemi pridelki ter mnogo posode ter 25 glav živine; Le par glav, večina opečne, se je rešilo. Ostal je le še samo novi hišni hram, ki pa še ni dogotovljen. Kako je ogenj nastal, se ne ve zagotovo. Ker je kmetija na samem in radi močnega vetra ter pomanjkanja vode je v mali uri postal žrtev ognja ves mnogoleten trud marljivega in skrbnega in skrbnega kmeta.

Požar. Včeraj, dne 22. avgusta popoldne je požar upepelil gospodarsko poslopje Roze Breščič v Rogoznici pri Ptuj. Zgorelo je vse, vozovi, krma, poljedelski stroji, le živina se je s težavo rešila. Škoda znaša nad 600 tisoč kron, ki je krita z malenkostno zavarovalnino 12 tisoč kron. Ogenj so baje zanetili otroci. Lastnica je pri reševanju blaga dobila na rokah tako težke opekline, da so morali poklicati zdravnika. Kmečko ljudstvo, zvišaj nemudoma zavarovalnino!

Gozdove krčijo v Slavoniji. V Djakovem v Slavoniji so začeli na ta način izvajati agrarno reformo, da so se spravili nad gozdove, ki so last djakovske škofije. Začeli so prav pridno podirati obširne gozdove, zemljo pa bodo razdelili med prebivalce bližnjih vasi, pred vsem pa med — dobrovoljce, ki prav gotovo ne bodo sa mi obdelovali zemlje. Listi pišejo, da je greh in škoda za te krasne in mlade gozdove, ki so v polni rasti. Tako se v naši državi izvaja agrarna reforma. Le tako naprej in izginiti bodo sčasoma vsi obširni in lepi gozdovi!

Gozdni požari na Hrvatskem. Vsled velike in dolgo trajne suše so letos veliki gozdni požari na Hrvatskem skoro na dnevnom redu. Ti požari so letos povzročili več milijonsko škodo. Pred dnevi so začeli greti veliki in obširni občinski gozdovi pri Ogulinu in Otočacu. Na pomoč je prihitelo orožništvo in vojaštvo. Ako ne bodo hudih vetrov, je upati, da se bo posrečilo udušiti te velikanske gozdne požare, ki so že dosedaj povzročili več milijonov kron škode. Skoro v vseh slučajih so gozdne

požare zakrivil pastirji, ki niso pogasili ognja, kjer so si kuhali jed in pekli krompir. Nenadoma nastali veter je hipoma spremenil v plamen najlepše gozdove. Med železniškima postajama Rudopolje in Jesenice ob liški železnici je pa velikanski gozdni požar zanetila iskra, ki je priletila iz lokomotive na suho travo. Tukaj je pa požar uničil 80 hektarjev najlepših gozdov. V okraju Modruš na Kapela-planini še sedaj razsajajo silni gozdni požari, ki jih ni mogoče udušiti.

Ogromni gozdni požari. Neznosna suša pospešuje naših južnih krajih gozdne požare, ki se širijo z nevzdržljivo brzino. Na kako gašenje pri tej vročini ni niti misliti. O gozdnih požarih javljajo iz Plevlja, da bodo imeli ti požari za gozdne planine v Sandžaku strašne posledice. Ena od največjih gozdnih planin v Sandžaku, ki se razprostira od Sjenice do Nove Varoš, je v plamenih. Iz Varoša, Foynice in drugih bosanskih krajev prihajajo istotako poročila o požarih v šumah. Šume goriyo tudi krog Negotina, Valjeva, Užic, Kraljeva in Bitolja.

Pokončana razbojniška banda. Iz Ohrida v najjužnejši Srbiji javljajo, da je poskusila banda 7 razbojnikov v noči od 11. do 12. avg. prebresti reko Drimo s 50 ovčami in kozami, katere so pokradli in naropali v vasi Dolgiša. Ravno, ko so stopili razbojniki s plenom iz vode, so zadeli na močno žandarstvo patroljo, ki je ustrelila pet roparjev in le dvema se je posrečilo pobeg.

Razbojništvo v Vojvodini. Nedavno so napadli razbojniki na javni cesti Stari Kisač kmete iz Starega Futoga in jim oropali denar. Ves žandariski pogon za temi zlikovci je bil doslej zaman.

Dar dijaški kuhinji v Mariboru. Na gostiji pri Blažu Lešniku na Brezoli v Slivnici pri Mariboru se je nabralo za dijaško kuhinjo v Mariboru K 542. Pristrčna hvala!

Gospodarstvo. Vlačanica in grobanica.

1. Vlačanica.

Ako so bile v starejšem nasadu cepljenke prereditko sajene, da se še more saditi trs v vrsti ali med vrsto, se položi rozga na lanskem rezniku materinega trsa eden peden globoko v zemljo, katera se obreže na reznikih z 2 do 3 očmi (ogrska vlačanica). Oni del vlačanice, kateri od materinega trsa do zemlje ven molli, se oslepi, (oči) da ne bi iz teh nastale mladice motile rast onih reznika vlačanice.

V drugem, oziroma v tretjem letu se obreže vlačanica, ako nima dovolj močne rozge — na 2 do 3 reznike. Opaža se, da peša materini trs v rasti (mogoče že v prvem ali v drugem letu), se mora ločiti vlačanica od njega pri prihodnji rezatvi in ven moleči del vlačanice do prvih korenin odrezati, ter se pusti začasno kot samostalen trs, ker bi bil njegov trajen obstoj na lastnih koreninah zaradi trsnih uši nemogoč. Ko se je zopet opomogli materni trsi v prihodnjih letih, se polože vlačanice, kakor prvokrat.

Letno menjajoč se polože vlačanice od samo krepko rastočih maternih trsov. Na ta način se pomnoži v vinogradu izdatno pridelek.

2. Grobanica.

V prvih letih, dokler še vinograd ne rodi, se izpolnijo prazna mesta s cepljenkami.

V starejših nasadih, ako so nastale luknje vsled zimskega mraza, poškodovanja z orodjem ali iz drugih vzrokov, bi bilo dosajevanje s cepljenkami brezuspešno. Zatorej se poslužimo za izpolnjevanje teh luknjic s pogrobanjem krepko rastočim sosednim trt.

Izvršitev: Od materinega trsa v smeri praznega prostora (v bregu vodoravno na levo ali desno in v nizki legi na vse strani) se izkoplje jama do glavnih korenin; trs se prireže t. j. na lanskih reznikih oziroma na locnih se puste 2 do 4 rozge (1 do 2 rezervno). Na napokano in zrahlano dno jame se prirezan trs previdno položi, da se ne zlomi kateri del trte. Ena rozga se vpelja tja, kjer manjka trs, a druga se skroži nazaj, kjer je stala stara trta. Ako je potrebno, se pognoji trta (na glavne korenine), nakar se zagrebe jama. Da je mogoče groba niti ce v razvidnosti imeti, se zanamuje s št. 1 kolec stare trte in s št. 2 kolec izpolnjenega mesta.

Ta razvidnost se zabeleži v knjigo, da se more pregledati poznejši razvoj grobanice.

Grobanje se izvršuje po trgatvi do zime in na spomlad ko se je obsušila zemlja — do vegetacije.

Pri jesenskem grobanju se cele rozge privežejo k kolu ter osipljejo, osobito v nižjih legah vinograda, da ne pozebejo oči in v spomladi odgrnejo, ter obrežejo na reznik z 2 do 3 očmi.

V drugem oziroma v tretjem letu se obrežejo novo nastali trsi, ako imajo dovolj močne rozge na 2 do 3 reznike; sorte, katere se režejo na locen, pa v prvem in drugem letu na en reznik in od tretjega leta naprej na locen (8 do 10 oči) in reznik, ako so trsi krepko rastoči.

Ob priliki rezatve v prvih letih se odrežejo površne ali rosne koreninice, kakor na cepljenem mestu trte, katere se razvijajo pod površjem zemlje s povoljnimi pogoji (vlažnost, zrak in hrana), osobito pa na evropski rozi.

Posledica neodrezovanja teh rosni koreninice bi bila, da s časom trohni spodnji del trte. Taki trsi s plitvimi koreninami trpe početu od vročine in suše, po zimi od mraza in vrhutega jih varči trtna uš. Rosne koreninice se pa ne smejo odrezati po letu. One pomagajo pri razvoju in zorenju grozdja (privažajo vlažnost (roso) in hrano trsu).

Ako se je pravilno grobalo, obdelovalo in pravočasno gnojilo, je dana možnost, da bo trajnost grobanic tako dolga, kakor nepogrobanih trt dotičnega nasada.

Iz svoje lastne skušnje poročam, da sem od leta 1898 naprej in še v večji meri od zimskega mraza leta

1907 nastale luknje z grobanjem izpolnil, katere grobnice še do danes prav dobro uspevajo in rodijo, ka- nepogrobane trte.

s J. Blažević.

PRIPRAVA SODOV.

Vsled zgodnje letine in suše so marsikje že napravili precej sadjevca. Čež dober mesec bomo imeli že mar- kje vinske trgovate. Potujoč po svetu, sem pokušal mnogokje pijačo, ki je bila vse prej kot dobra in to na- ročno vsled splošne nesnažnosti sodov. Največji ne- pridiprav v tem oziru so premnogi gostilničarji, pa tudi vinogradniki in sadjereji. Dokler soda ne potrebuje, to zanj zadnja skrb in čisto gnijejo sodi kje v ka- kotu, pogosto delijo prostor s svinjami na izpu- evališču. Če le tvoje sode vidim, ti slovenski vinograd- nik, pa ti bom takoj povedal, kakšno pijačo boš imel. Slovenci smo v tem oziru še mnogo na boljšem kakor dalmatinci in Hrvati. Tam dol ravnajo z vinom tako, da bi marsikateremu pivcu, ki poskuša v kletarstvu po- avljena in zmešana dalmatinska vina, odpovedal že- dec službo, ako bi videl ravnanje z moštom. Tam doli- rozdja ne mlastijo s stroji kot pri nas, temveč še tep- jo; tudi druge naprave so po navadi tako primitivne- nesnažne, da bi se jim vino, ako bi ne bilo tako- očno že davno spremenilo v najboljši očet. To je naj- več krivo, da tam vino nima cene, ker se ga vsled tega- vsak pošten vinski trgovec boji.

Tudi pri nas še najdemo, posebno kar se sodov- tice ponekod slične razmere. Da moramo sode, ki jih- shranjujemo v kleti, po vporabi dobro izmiti in jih- gotovo vsak mesec zveplati, je znana stvar. Drugače- moramo dobro umite sode shraniti na suhem, zračnem- prostoru. Dostikrat se nam pa zgodi, da dobimo brez- lastne krivde v roke že plesnivj sod. Kaj tukaj? Ako je- plesnoba samo še površna, se sod odpre, da dobi sveži- zrak, nato se močno zvepla, da poginejo plesnobe gli- ve in se, če le mogoče s kričo in toplo vodo dobro izpe- in z vrelo vodo izpariti. Je plesnoba prodrla že globlje- potem moramo doge ostrgati ali oskobljati. Nato se iz- imije sod in se izpari z vrelo vodo, kateri smo dodali 2- odstotka sode. To vodo moramo pa še toplo izliti, ker bi- nam drugače soda vlezla v špranje in bi vplivala potem- na vino. Pred vporabo se izmije še zopet večkrat s topo- in končno mrzlo vodo ter se še dobro zažveplja. Pre- več splesnele sode je najboljša, da izključimo od vpora- be. Ako dobimo žganjeve sode, ti so znotraj z mastno- mrvjo namazani, jih moramo poprej izmiti z vodo, ka- eri smo dodali 1 odstot. žveplene kisline, da odstranimo- ako mast, ki bi se v vinu topila, dočim se v žganju ni- imivanje z verigo ni priporočljivo, ker gotovo ostane- kolikor toliko železnih snovi v sodu, ki vplivajo potem- ogubno na vino. Boljši so majhni kremenali ali kamen- ki. Izmiti pa moramo sod vselej, kakor hitro smo ga- ehali rabiti oziroma smo iztočili. Ko se po 24 urah vo- la popolnoma izcedi, se sod takoj zažvepla, to se, kakor- povedano ponavlja vsak mesec in se vselej v kleti na- deno ali posebno tablico zabeleži datum žveplanja. Ako- sodov ne shranjujemo v kleti, jih odmašimo in damo- sušit na zračnem suh kraj, kjer potem ostanejo. Vinograd- niki, v pravilnem ravnanju s sodi in umnem kletarstvu- je naša bodočnost!

Prilava novih sodov. To delo se imenuje med nami- ovinjenje in je potrebno zato, da dobimo iz dog- reslovino- ekstatne snovi lesa. Že doge same se sušijo vedno na- prostem, kjer jih dež že po večini izluži. Za ovinjenje imamo- več metod in sicer: 1. Skoz mrzlo vodo samo. Sode polnimo- koki 8—14 dni večkrat z mrzlo vodo ki jo zopet izlijemo- ter obnovimo. Za male posode je ta metoda pripravna, če tudi- dolgotrajajoča, pa bo letos mnogokje vsled pomanjkanja- vodo neizvedljiva. 2. Skoz zaparivanje. Ta metoda je pri nas- najbolj vpeljana. Vzamemo sodu primerno množino vrele vo- de, vlijemo v sod in zabijemo. Valjamo ga na to sem ter tje,- je postavljamo na dna in vodo še toplo izlijemo. To ponav- ljamo tako dolgo, da ni voda prav nič več barvana, temveč- steče lepa in čista. Končno se sod še napolni z mrzlo vodo,- ki se po par dne iztoči. Ako je še barvna, moramo to deto po- noviti. 3. Izparivanje z vročimi vodnimi hlapi izvršujejo- tečja kletarstva in so za to potrebni posebni aparati. V- mnogih slučajih se sodi izžgejo s špiritom. To ravnanje je ne- taro in sploh nepriporočljivo. Tudi vkuhanje z vinskim list- jem, orehovim listjem in tako dalje je skrajno neumno in- lahko dobi sod še duh. Dobro pa je, pokušati ga s svežimi- vinskimi tropinami. V nove sode dajmo samo nova, slabejša- vina, stara vina, ki več ne vrejo, dobijo kolikor toliko okus.- Kot nove sode, moramo pripravljati tudi z novimi dogami- pripravljene sode, pa če tudi je dodana samo ena doga.

Ljutomerske gorice. Trta je bogato obložena in grozdje- je že mehča. Zadnji dež je blagodejno uplival na zrnje in- je zopet se pričakuje dobra kapljica, ako september ne bo- dal vremenskih neprilik. Z marljivim in vsrjanim delom so- kmetovalci obvarovali trto pred peronosporo in pepelom. Tudi- kiseljaki se letos ne opaža v toliki meri kot druga leta. V- vinska kupčija miruje in splošno se sodi, da je dve tretjini- lanskega pridelka prodanega. Cene galici, žveplu in delav- nem so od lanskega leta poskočile povprečno za 60—100- odstotkov; zato mora biti tudi cena moštu dokaj višja od- lanske.

SADNO DREVJE IN SUSA.

Dve leti brezprimerne suše bo skoro za nami. Tudi- poprej že par let nismo imeli obilo vlage. Tudi sadno- drevje je suša močno udarila. Ako opazujemo vpliv su- še na posamezne vrste sadnega drevja, pridemo do pre- pričanja, da nikakor ni škodovala suša vsem sadnim- vrstam enako. Najmanj je škodovala suša izmed jabol- nih vrst: Velikemu renskemu ubobovcu, Damazonovi- reneti, raznim moštnim vrstam in Baumanovi reneti. Dosti bolj je škodovala suša: Kanadki, Mašanceljnu in- Landsberški reneti itd. Kako si to razlagamo? Že od- nekaj je znano, da se razvija korenicevje nekako tako- kot krona. Četudi imata n. pr. Veliki renski bobovec in- Kanadka kot podlago oba enak jabolčni divjak, ven-

dar se vsaka od teh dveh vrst drugače razvija. Bobovec- raste ravno kot sveča; Kanadka pa napravlja čisto plo- ščaste krone. Ker se je opazovalo, da suša veliko bolj- škoduje Kanadki kot Bobovcu, sledi iz tega, da ima- tvorba krone gotovo tudi vpliv na korenine. Vsa ta opa- zovanja so se vršila na prodnati zemlji, ki je povsod- enaka in je pomota izključena. Tudi sadje od Bobovca- se veliko lepše razvija in je še precej normalno, dočim- je ono od Kanadke precej manjše.

Za nas, posebno za kraje s propustno in prodnato- zemljo je to dejstvo velike važnosti. Moča nam na ta- kih tleh ne more škodovati, odvisni smo le od suše, za- to je gotovo, da bomo sadili le vrste, ki so proti suši- bolj odporne. Pa še nekaj! Ako primerjamo posamezne- nasade med seboj, tako najdemo, da je suša veliko- manj škodovala umno urejenim nasadom. Posebno- mlajši nasadi iz prvovrstnih drevesnic prav malo obču- tijo sušo. Gotovo so spomladi, stoječi v polni rasti, še- ko je bilo dovolj vlage, pogнали nove koreninice globlje- v zemljo. Najbolj so pa trpeli te dve leti nasadi, ki so- izvirali iz raznih izmečkov iz drevesnic, slabih gozdnih- divjakov in starejša presajena drevesca. Teh je šlo že- mnogo v nič.

Mnogo drevja je že popolnoma, mnogo pa deloma- zgubilo svoje listje. Nikakor pa ne smemo tako drevje- smatrati za izgubljeno. Če ima drevesno skorjo še zdra- vo in gladko, si bo že opomoglo naslednja leta. Zgub- ljeno je samo dréve, ki ima že tudi suhe veje. Nikakor- pa ne smemo vsled sušnih let drevja saditi globlje kot- dosedaj. To bi bila velika napaka. Radi tega bi se suši- popolnoma nič ne izognili, ker tekem leta zgornja plast- dobi večkrat kolikor toliko še kake vlage, dočim spodnje- plasti ohranjajo samo še zimsko vlogo. Drevo sadimo- brez ozira na letino po pravilu: Vsako drevo se mora- saditi tako globoko, da bo stalo potem, ko se zemlja vse- de tako, kot je raslo poprej v drevesnici. Vsako višje ali- nižje sajenje ima kvarne posledice. Predvsem pa opa- zujemo vpliv suše na posamezne vrste in plemena, da- se ji z odbiro primernih vrst in prvovrstnega drevja- vsaj nekoliko izognemo!

Slive.

Slive kažejo letos precej dobro. Tudi v Srbiji, Bos- ni in Slavoniji, kjer tvorijo glavni pridelek mnogih- kmetij in posestev, pričakujejo srednje dobro letino. — Akoravno je suša zadnjih tednov povzročila, da je od- padlo 10—15 odstotkov sadu, je vendar še prišel ob- pravem času dež, ki je ohladil zrak, ter ustavil nadaljno- odpadanje. Trgovci sodijo, da bodo začetne cene zna- šale 4—5 K za kg, vendar pa se računa, da bodo cene- še precej poskočile, ker se inozemstvo zelo zanima za- naše slive, posebno one države z zdravdo valuto. Na- Francoskem slive na primer niso obrodile in tako bo- Jugoslavija postala letos tržišče evropske kupčije s sli- vami. V Bosni in Srbiji se slive večinoma suše in tvo- rijo velevažni izvozni predmet naše države. Škoda le, da- še nimamo moderno urejenih naprav za beljenje in- sušenje sliv, kakor na primer v Nemčiji in na Danskem- Tako pa gredo naše suhe slive, rekel bi kot sirovi pro- dukt v inozemstvo, kjer se predelajo in tvorijo sposobne- za svetovno trgovino. Dobiček pa ostane v tujih rokah. Z- ustanavljanjem in podpiranjem zidave modernih su- šilnic od strani države, bi se tudi ugodno vplivalo na- dvig naše valute.

V naših slovenskih krajih, kakor tudi v Slavoniji- se porabijo slive večinoma za kuhanje žganja. Samo- deloma se sušijo za domačo uporabo, izdelovanje pek- meza pa je pri nas neznan, akoravno je vojna našim- vojkom dovolj jasno pokazala, kako blagoslov leži v- marmeladi za lačni želodec. In kako hlastno bi segali- naši otrociči v zimi po suhem kruhu, namazanem z- pekmezem. Izdelovanje pekmeza iz sliv, bi se moralo- tudi pri nas udomačiti ter postati tečen priboljšek hra- ne naroda. Posnemajmo Čehe in Nemce, ki se imajo- marmeladi mnogo zahvaliti, da je njihova armada ka- zala tako odporno silo v svetovni vojski.

Bogati slivni nasadi Jugoslavije ne smejo služiti- samo — alkoholu. Kako bogata je naša država na tem- pridelku, kažejo dosedanji približni proračuni. V Srbiji- se pričakuje 4 tisoč v Bvsnj 2 tisoč vagonov suhih sliv- za izvoz, ne glede na žganje, ki se bo tudi kuhalo. To so- milijardske vrednosti, ki bi se dale še pomnožiti z umno- uporabo surovega sadja.

Dosedaj je bila pri nas v Sloveniji navada, da smo- prodajali slive na polovnjake. Prišel pa sem do pre- pričanja, da se pri tej kupčiji kupec ali mešetar nikdar- ne ukani, ampak vedno le prodajalec. Polovnjak, kojega- vsebina se navadno ne da natanko določiti, mora biti- do vrha poln in mnogi kupec še zahteva, «po vrhu» po- eno ali dve merici. Zakaj pa ne bi prodajali sliv na- težo, na kilograme, kakor se to godi za manjše množine- v mestih. Na ta način bi zavladala popolna pravičnost- pri prodaji in nikdo ne bo ogojufan. Slive ne rodijo- vsako leto in pri današnjih visokih cenah igra 10—15- kg več ali manj že precejšnjo vlogo za žep naših gospo- darjev. Čuvajmo se tudi onih kupcev in mešetarjev, ki- že sedaj hodijo za slivami in ponujajo slepe cene za po- lovnjak. Slišal sem, da ponujajo 300—400 kron, kar je- gotovo premalo. Cene za slive še niso niti določene niti- ustaljene in sigurno je, da bodo še precej poskočile. — Bodimo torej oprezni pri prodaji sliv.

Izvozna carina na slive znaše od 1. avgusta t. l. 40 kron- za sveže, za suhe slive pa 24 kron.

RAHLJANJE SKORJASTE ZEMLJE IN SUSA.

Gospod Fr. Rudl, priznani in priključno najbolj iz- vežbani strokovnjak v gospodarstvu, je v našem listu- označil skorjasto stanje zemlje kot najslabše stanje. V

letošnji grozni suši je premnogo kmetovalcev marsika- ko obdelovanje zemlje opustilo vsled razloga, da bo po- tem suša še bolj škodovala. Marsikje stoji kaka popol- noma zaskorjana zemlja še danes in se plevel uničuje- samo s pipanjem in to samo vsled napačne misli, da- bo potem suša še bolj škodovala, če se zemlja zrahlja. Dokazati, da je tako ravnanje napačno, in namen tega- članka. Vzemimo za primer rastlino cvetlico-lončnico. Naša slovenska dekleta kaj rada okraša okna domače- hiše z lončnimi cveticami, nekatere neznačne hiše to- povzdiguje v prave krasote. Delajte tako le naprej, vrla- slovenska dekleta! Marijo častiti in cvetlice negovati, to je, kar naša dekleta povzdiguje in čemu se čudijo- tudi tuji. Taka rastlina lončnica ima podstavek. Ako- se nalije v ta podstavek vode, tudi komaj prst na de- belo, postane vsa zemlja v loncu vlažna. Lonec ima- luknjo in skozi to luknjo vpije zemlja vlogo iz lonca in- jo vodi celo na površje. To lastnost zemlje povzroča- lasovitost. V zemlji se tvorijo tanke, lasem podobne- cevke in po teh cevkah se voda dviga. To dviganje vla- ge zasledujemo do površja zemlje, kjer potem vlaga iz- hlapeva. Kaj pa napravijo dekleta, če hočejo, da vlaga- bolj ostane v cvetličnem loncu? One zrahljajo zemljo- na površju. S tem, da se površje zemlje zrahlja, se pre- kine lasovitost zemlje na površju. Posebno na skorjasti- zemlji vodijo lasovite cevke vlogo zelo na površje zem- lje tam naglo izhlapeva, cevke pošiljajo vedno novo in- novo in skozi to se zemlja strahovito izsuši. Skorjasta- zemlja se torej čim prej izsuši, kakor pa na površju- zrahljana. Iz tega sledi, da bomo zemljo, kolikor mogo- če takoj, ko se napravi skorja, zrahljali, da pre- kinemo lasovitost in izhlapevanje. Kakor pa že gospod- Rudl omenja, je vsako globoko rahljanje zemlje tek- om poletja škodljivo, ker moti v delu zemeljske bakte-rije, ki zemljo presnavljajo in izvršujejo še mnoga- druga, nam danes še precej neumljiva dela. Zato rah- ljajmo zemljo kolikor mogoče le na površju. Ameri- kanci opravljajo to delo s planeti. Takoj, ko se napravi- skorja, se ta s planetom zrahlja, tudi desetkrat ali še- večkrat na leto. S tem se uniči tudi ves plevel, komaj- da se je dobro izcimil. Ko pomoči dež zemljo, plevel- vzklije, a že pride planet in mu uniči življenje. V in- tenzivnih obratih v Ameriki ne najdemo skoro nobena- ga plevela, med rastlinami se pa uniči z ročnim delom. Zadnja desetletja se je že vpeljalo in se še vedno bolj- vpeljuje tudi že povsod v Evropi. Skorje na naših nji- vah torej nikakor ne smemo trpeti, večkratno rahljanje- ob suši vpliva, kakor smo dokazali, zelo povoljno in je- strah še pred večjim izsuševanjem nepotreben.

Pozor čebelarji. Izkaznice za obiskovalce razstave- po južni železnici so se razposlale. Državna železnica pa- dotične prošnje še ni rešila. Vsekako pa pričakujemo- ugodne rešitve in bomo skrbeli, da jih priglašenci prej- mejo pravočasno. Izkaznice veljajo samo za vozno- olajšavo, ne pa kot vstopnice na razstavo. Vstopnice se- bodo dobile pri blagajni. Vstop h kongresu je vsakomur- prost. Delegati podružnic dobe izkaznice za polovično- vožnjo pri svojih podružnicah, pooblastila naj jim iz- stavijo podružnice. Rok za prijavo za razstavo je sicer- potekel, kljub temu pa lahko še vsakdo razstavi brez- prijave. Vsi predmeti naj bodo najkasneje do 1. sept.- v Ljubljani (glej okrožnico). Vsem podružnicam smo- danes razposlali plakate za razstavo. Prosimo, da se- takoj kolkovani s kolkom po 5 para nabijejo. Dne 8.- septembra bo na razstavišču sejem za med in vosek. Čebelarji, ki imajo med na prodaj, naj prinesejo seboj- vzorce. Interesente, ki želijo kupiti med in vosek, va- bimo, da se v velikem številu tega sejma udeleže.

Premovanje plemenskih konjev se vrši dne 28. avgusta- v Ormožu in dne 29. avgusta v Ptujju za dotične okraje. Na- obeh se bo razdelilo blizu 40.000 kron državnih okrajnih in- zasebnih daril. Natančneje v razglasih pri občinah.

Na živinski sejem v Mariboru dne 22. avgusta je bila- prigianih 12 konj, 9 bikov, 170 volov, 365 krav, 16 telet in- osel. Cene so bile sledeče: Debeli voli 1 kg žive teže 34 do- 37 kron, poldebeli 26 do 32, plemenski voli 23 do 25, biki- za klanje 13 do 30, debele klavne krave 22 do 25, plemenske- krave 16 do 20, krave za klobasarje 13 do 15, molzne krave- 20 do 23, breje krave 20 do 23, mlada živina 25 do 30, teleta- 36 kron.

Na svinjski sejem v Mariboru dne 18. t. m. se je- pripeljalo 252 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči- 5—6 tednov stari komad 550—860 K, 7—9 tednov 820—-1000 K, 3—4 mesece 1200—1500 K, 4—6 mesece 1600—-1900 K, 8—10 mesecev 2500—3000 K, poldugo leto stari- 3500—4000 K. 1 kg žive teže 66 K.

Mesne cene v Mariboru. 1 kg prvovrstnega mesa 68 K, drugovrstnega 56, meso bikov, krav, telic 52, telečje meso- 60—64, svinjsko meso sveže 90 kron.

Cene v Nemški Avstriji. Mleko 16—1800 kron za liter, sir 5000—6000 za kg, jajca 500—600, olje 10—12.000 za l, maslo (Buter) 33—35.000, grah 25—2700 za kg, murki 1000—1200, luk 16—1800, suhe gobe 19—20.000, zelje 6—800, jabolka- 14—1600, slive 1000—1200, leča 2500—3000, riž 4—4600, kava- 20—24 tisoč kron za kg.

Kako pregnati mravlje iz stanovanj. Tudi mravlje- so velika nadloga, ako se pojavijo v stanovanjih in v- drugih shrambah v veliki množini. Najboljše in najeno- stavnejše sredstvo zoper to nadlogo je kuhinjska sol, katera- se raztopi v mlačni vodi. V to raztopino namoči- cunjro in pomaži vse dohode mravelj v stanovanje ali- v shrambo. Mravljam mrzi ta raztopina in izginejo- takoj.

Način menjalnega gospodarstva. Menjalno gospodarstvo- obstoji v glavnem v tem, da se travništvo menja s poljedel- stvom. Priredi se lahko na najrazličnejše načine, tako, da- se po potrebi ali letini dalj ali manj časa pusti travnik. Navedem tukaj nekaj primerov: 1. leto krumpir, 2. leto rž- in ajda ali korenje, 3. oves ali koruza, 4. pšenica ali pesa, 5. rž ali oves in se pomladi poseje travniška mešanica. 6.—10. ali 11. leto travništvo. Drug primer: 1. leto oves, 2.

okopavina: koroza ali krompir. 3. pšenica ali rž s posejano travniško mešanico. 4.—9. leto travništvo. Dela pa se lahko to na najrazličnejše načine. Urediti se mora pa vedno tako, da imamo vsako leto vsaj približno tako veliko krme, kot je potrebno. Ravnamo se lahko takole: Imam 5 približno velikih kosov ali jih vsaj izjednačim kolikor mogoče. Na enem kosu vsajem žito s travniško mešanico, na drugih štirih pa kolobarim in semj po svojem preudarku poljedelske rastline. Črez 3 do pet let pa posejem drugi kos s travniško mešanico in obsemj dosedanj travniški kos. Imam mogoče samo dva taka travniška kosa ali tri. Potem pač uredim tako, da imam na enem travništvu, na drugem pa kolobarim. To ti mora vsak urediti po svoji povdarnosti. Kaj fiksnega si tukaj ne moremo predočiti, ker so razmere povsod druge.

Kakšne koristi imamo od menjalnega gospodarstva? Kdor je že kje opazoval tako gospodarstvo, je gotovo opazil, da pridelajo tam skoro polovico več krme kot po drugod. To je dejstvo, ki mu ne moremo uporekati. Pride do tega, da se travnik poprej kot njiva dobro gnoji, preorava in obdeluje. Zemlja se vsled tega bolj razkrajja, ker je rahla, vpije v sebe več vlage in ji tudi suša ne škoduje preveč. Moča tudi ni tako škodljiva, ker rahla zemlja preodvisno mokroto lažje odvaža. Tudi za poljedelske rastline je to dobro, ker travniška ruša pregnejše in skoz to njivo zagnoji. Posebno na prednati zemlji, pa tudi na vsaki drugi primerni je tako gospodarstvo neizmerne važnosti, ker nam nudi prednosti v vsakem oziru. Zato, dragi kmetovalci, preudarite dobro, ali ne bi kazalo tudi pri Vas upeljati ta način gospodarstva. Zelo praktično je pri tem gospodarstvu, da se krajce večinoma opuščajo. Staroznana stvar je, da so krajci na marsikaterih njivah popolnoma odveč. Eno četrtino pridelka dobimo več, ako krajce opustimo in orjemo samo v en kraj. Oranje na krajce je potrebno le tedaj, če je svet močaven, na prednati ali tudi količkaj bolj propusti zemlji so pa krajci, posebno ozki, največja nesmisel in zametavanje zemlje. Pa tudi njive s krajci lahko za to uporabimo.

Kakšne trave so zato sposobne? Pri Kmetijski družbi, kakor tudi pri semenskih trgovcih dobimo že nalašč sestavljene travniške mešanice za različne vrste zemlje in dobo obstanka travnika. Lahko si pa tudi sami pripravimo tako mešanico s tem, da naročimo posamezne vrste trav in jih med sabo pomešamo. Vzamejo se pa tu skoro za vsako zemljo druge mešanice. Vodilo bi predaleč, ako bi hoteli to posamezno naštevati, zato je najboljšje, ako vzamemo že mešano travno seme, ali pa se s vprašanjem obrnemo na kak kmetijski zagon, ki nam bo rade volje vse pojasnil. Za samo parletne travnike vzamemo večjo množino detelje (10—40 odstotno), najboljša je navadna detelja. Lucerna je manj sposobna. Od trav se bi vzelo v pretežni večini laško ljulko in pasjo travo, za nizko rast pazlasti oves in drugo. Kakor rečeno, bi podrobna navodila vzela preveč prostora. Ako bi se oglasilo dovolj naročnikov, bi gotovo kmetijska družba nabavila mešanice za različne zemlje takih mimoidočih travnikov, ako jih že nima v zalogi. Ako bi se drugo leto spomladi travniki, ki so letos uničeni po suši in po ogrcih preorali, primerne njive pa bi se pomladi posejalo s travniško mešanico, imeli bi že prvo leto malo košnjo v jeseni, ki bi mogoče dosegla ono upoštevanega travnika. V splošnem pa preudarimo, ako ne bi kje kazalo ustanoviti tako gospodarstvo, ki bo brezdvomno želo uspeh in nam prineslo obilni dobiček.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zatu je bilo v pretekli dobi povpraševanje po hmelju zopet nekoliko živahnije, čeprav so cene nekoliko padle. Za hmelj srednjedobre in dobre kakovosti se ponujali po 800—1000 češkoslovaških kron za 50 kg. Na Češkoslovaškem pričakujejo letos srednjedobro hmeljsko letino. V Savinjski dolini je hmelj izborne kakovosti. Izdaten dež bi hmeljskim nasadom nezmerno veliko koristil.

Hmeljarjem! Ker so se minula leta vršile pri hmeljskih kupcih marsikateri neprilike, katere so povzročile prepir in tožbe, opozarja Hmeljarsko društvo vse hmeljarje na skrajno poštenost pri prodaji hmelja: ne mešajte novi hmelj s starim, ne suhoga in polsuhoga z vlažnim in mokrim hmeljem, ne mešajte prodani hmelj s peskom, zemljo ali s čim drugim; vzorci naj bodo pravični, ne laskavi in izbrani; ne prelomite dane besede, izvršite vse, kar ste obljubili itd. Nasprotno pa zahtevajte tudi vi od kupca, da je skrajno pošten in pravičen (kulanten), da izpolni dano obljubo in se strogo drži najboljših pismene kupčijske pogodbe; posebno je treba določiti čas basanja, tehtanja in plačevanja hmelja. Prodajte hmelj torej le zanesljivim in poštenim, vam znanim ljudem; ako vam je kupec tuj, tirjajte od njega izkaznico, katerega vam pove, kdo je kupec in za koga kupuje; tujim ljudem bodite nezaupni in ne prodajte jim hmelja, ako se ne morejo legitimirati. Tviliko vsem hmeljarjem v upoštevanje povodom začetka nove hmeljske seziže.

Lesni trg v Sloveniji. Živahno povpraševanje tesnega gradbenega lesa je začelo prazniti velike zaloge. Na obmejni postaji Bakek, kakor tudi na postajah med Ljubljano in Rakekom se stalno naklada tak gradbeni les. Južna železnica se je glede preskrbe železniških voz pokazala kos svoji nalogi. Pa tudi italijanska državna železniška uprava ji gre v tem oziru zelo na roko. Na omenjenih postajah je namreč opazati zelo veliko italijanskih državnih železniških vagonov. Izvoz lesa na Reko čez Št. Peter je končno začel. Trgovina z lesom v Sloveniji je s tem postala zelo živahna. Kljub temu pa se cene niso dvignile, ker še vedno presegajo ponudbe nad povpraševanja. Zaloge novejših lesnih trgovcev, ki še vedno potrebujejo valuto, pridejo prve na trg, čestokrat prisiljene v to. Starejše, dobrostoječe tvrdke se na ta način potiskujejo v ozadje. Te dobavljajo les le po sklepnih kupcih prejšnjih let. Letos posekan les se kopiči v zaloge večinoma ob postajah, da so zaloge takoj pri rokah, ko se začne konjunktura. Sedanje trgovske cene, kakor se iz Italije ponujajo, so sledeče: Za tesan les, mešane vrste, franko postaja Postojna, se v Italiji plača za kub. m 80—84 lir, plačljivo v treh mesecih; na enak način se ponuja za jelove deske I. in II. vrste za kub. m 110—120 lir iz postaje Postojna. Italijanski lesni trg kupuje danes samo še proti na kredit daljšega roka v lirah in ne v dinarjih, na kar izvozna trgovina kot na borzno špekulacijo posebno opozarja k previdnosti. Dobre izvozne tvrdke se nikdar ne pečajo s takimi riskantnimi dovolitvami kreditov, ker delajo svoje račune v dinarjih in jih morajo tudi v dinarjih plačevati, da se zavarujejo pred zbugami. Lesna trgo-

vina Slovenije je navezana na italijanski trg in narobe, to pa zaradi zemljepisne lege. Pred svetovno vojno je Italija plačevala za 1 kub. m tesanega lesa franko Postojna povprečno 40 lir in za 1 kub. m. gori omenjenih desk 55 lir; torej približno polovico sedanjih izvoznih cen.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 340 naših kron. Francoski frank stane 26.80—27.40 naših kron. Za 100 avstrijskih kron je plačati 0.40—0.42, za 100 češkoslovaških K 1040—1096, za 100 nemških mark 30—32 in za 100 laških lir 1565 jugoslovanskih kron. V Curihu znaša vrednost naše krone 1.45 centima (1 centim je 1 vinar). Od zadnjega poročila je vrednost naše krone padla za 10 točk.

Kdo izmed vrnivših se ruskih vojnih vjetnikov bi vedel povedati o Janezu Erženu, glavnikaerju iz Pungert pri Škofjiloki. Imenovani je služil pri 27. pp., 1. bat., 3. komp. v Galiciji in je bil meseca marca 1915 odpeljan v rusko ujetništvo. Leta 1916 je bival v Ashabad (Kaspiško jezero) in leta 1917 se je oglasil iz Perma. Pojasnila proti pokritju stroškov prosi Jakob Štrekelj, škofijski tajnik v Ljubljani.

Dopisi.

Selnica ob Dravi. Organizacija vojnih invalidov, poverjeništvu Maribor, se zahvaljuje vsem sodelovalcem in posebno pa g. stražmojstru, g. nadučitelju Majcenu in gg. finančne straže za njihovo veliko požrtvovalnost v korist ubogim vojnim žrtvam, kakor tudi vsem obiskovalcem veselice vojnih invalidov. Od čistega dobička so bile razdeljene sledeče podpore: Lorbek Marija 400 K, Kunej Franjo 200 K, Čander Josip 200 K, Šetarič Ivan 200 K, Kaube Anton 150 K, Namestnik Franjo 150 K, Hure Anton 150 K in Sivec Franjo 150 K.

Sv. Avguštin v Halozah. Avguštinjskim romarjem na znanje: Letos se obhaaja god sv. Avguština prvo nedeljo v septembru, dne 3. 9. 1922.

Velika Nedelja. V nedeljo, dne 13. avgusta je obhajalo gasilno društvo na Hardeku 25letnico svojega obstanka. Na glavnem trgu v Ormožu je bila v ta namen služba božja. Med službo božjo se je zgodilo nekaj, kar je vredno omeniti. Takoj v začetku maše se je od nekod priklatil železničar Brodnik iz Trgovišča in šel tik mimo altarja pred špalirjem gasilcev, ne da bi si snel svojo pokveko raz glave. Ljudje so se kar zgrazali nad tako neotesanostjo. Med pričujočimi so bili tudi ljudje, ki sicer niso glede pobožnosti bogzna kako na glas, a so stali razkriti vsaj iz dostojnosti. Imenovanemu se pač pozna, da se je olike in dostojnosti učil v »trgorskem otoku.« — Opazovalec.

Mala nedelja. V nedeljo, dne 3. septembra se vrši prva zabavna prireditev Tamburaškega pevskega društva »Slavija« v novem društvenem domu. Na sporedu je petje, tamburanje, dve zelo zanimivi gledališki igri, bogat srečolov,

Sirite naše liste!

Mrtvaški strožnik

in hlape so takoj sprejme v službo v javni bolnici v Mariboru. Mesna plača 800 K, hrana in stanovanje in postranski nastanek, ki tudi nese par sto kron mesečno. Ponudbe na upraviteljsko bomo. I—2 685

Pianino dobro obranjen se kuji po primerjalni cen. Ponudbe s navedbo cene na upraviteljsko listo. 682

Za zgradbo hiš

se prodaja: votla cementna opeka, cementna strožna opeka, masa za keramični stene, gipsove dile in prvovrstni portlandski cement maseke »Split« v vsaki množini pri Hitrogradu. Maribor, Vetrinjska ulica 30, Telefon 212. 2—3* 688

Služkinja z doletje (tudi sračetnica) se sprejme pri boljši rodbini v večjem industrijskem kraju Južnoštajerske. Mesečna plača K 500.—, dobra hrana in nekaj obleke. Ponudbe pod 500.— na upraviteljsko Slov. Gospodarja. 688

Mlinarskega pomočnika sprejemam, plača po dogovoru, oglašiti se je do 1. septembra t. l. Ferd. mand. Lešnik, pošta Fram. 692

Posestvo obstoječe in hiša, hleva, njive, travnika, sadonosnika, go. da, mala vinogreda, vsega skupaj pot orolov rodovitna zemlja se v inventarjem vred preda. Vprašati je pri lastniku Ornelica šte. 12, Sv. Jurij ob juž. žel. 1—2 699

Svarilo.

Svarim vsakogar dati ali posoditi Antona Višnarja v Rojopoku 142 denar, ker se nahaja pod kuracelo. Dobaj Matija 697

Če bi imel kedo v bližini Maribora ali Celja vito s posestvom ali na prodaj ali na v najem za nekaj let, naj javi v svrhu posredovanja župniku Janezu Gujezda na Veliki Dolini p. Jesenice na Dolenjskem. 691

z okoli 200 dobitki. Začetek ob 3. uri popoldne. Veselica se vrši ob vsakem vremenu. Pridite v obilnem številu!

Sladka gora. Zakon sta sklenila dne 21. avgusta gospod Simon Fišer, učitelj na Medvedovem selu z gospodično Marijo, roj. Plhak (hčerko tukajšnjega nadučitelja), učiteljico na Slivnici. Poročal ju je kn.-šk. duhovni svetnik č. gosp. Andrej Fišer, ženinov stric. Mlademu paru blagoslov božji!

Smartno ob Paki. Socijalno-demokratski list »Napreje« št. 178, oziroma »Ljudski Glas« št. 33 z dne 10. t. m. je priobčil od tukaj dopis, v katerem se dopisnik obregne ob tukajšnjo Kmetijsko nabavno in prodajalno zadruga, pravzaprav ob njeno vodstvo in uslužbenec. Sicer ni ravno vredno in častno, na čenče, koje objavlja po dobroznanem dopisniku list, kakor je »Napreje«, odgovarjati, vendar odgovarjam enkrat za vselej: 1. Vzrok, da je zadruga v »klerikalnih« rokah, je ta, da so pač le možje iz »klerikalne« stranke bili tisti, kateri so se žrtvovali, ustanovili in se še sedaj žrtvujejo in delujejo nesebično v zadrugi kot člani načelstva in nadzorstva. V socijalnodemokratskih vrstah takih mož za enkrat kratkomalo ni! Sicer pa sedanje načelstvo zadruga ne smatra za politično organizacijo, temveč za strogo gospodarsko! Če je zadruga v dobrih, spretnih rokah, o tem se mi tukaj ne zdi umestno razpravljati. Dejstvo je, da večina prebivalstva sedanjemu vodstvu zaupa, kar dokazuje število članov in letni promet. — 2. Koga se bo nastavilo v zadrugi, gotovo ne bo odločeval kak »sodrug« ali en sam »ud od ustanovitve« in se ne bo njega vprašalo, temveč bo, vsaj za tedaj, odločevalo načelstvo, oziroma nadzorstvo. To bi dopisnik »Napreje« prav lahko kot »ud« vedel, vendar pa ravno njegov dopis kaže, da se razume na zadrugištvu toliko kot zajec na boben. Povem mu pa čisto tihó na uho da bo sedanji odbor zadruga nastavljal v zadrugi le take osebe, katere pozna kot poštene, zanesljive, da jim lahko zaupa in katere se končno hočejo žrtvovati in delovati v zadrugištvu. 3. Ker dopisnik končno pravi, da ni sovražnik zadrugištvu, bi ga opozoril samo še na dejstvo, da časniki baš niso najpripravnější za to, da bi se razpravljalo o takih in enakih rečeh, saj bi se tudi v konzumih, kateri so v socijalnodemokratskih rokah, zapisalo lahko marsikaj, temveč je za to pri zadrugi načelstvo, nadzorstvo in končno občni zbor, da se razpravlja o takih stvareh. Če »ud od ustanovitve« res ni sovražnik zadruga, katere je, mimogrede omenjeno, prihranila našemu kmetu in delavcu tisoče in tisoče težko prislužnega denarja, odkar obstoji, potem se naj oglašaj pri zgoraj navedenih funkcionarjih ali pa na občnem zboru. Gotovo se bodo njegove zahteve, nasveti in želje upoštevale in doletji ga še lahko čast prodajalca ali celo načelnika. To pa seveda le tedaj, če mu bodo udje zaupali!

Inserati imajo vsled razširjenosti planinskega koledarja največji uspeh. Cena strani na ovitku je 120 din., na notranji strani 100 din., pol strani 60 din., četrt strani 35 din. Cenjgg. inserente prosimo, da pošljejo besedilo za svoje inserate vsaj do konca avgusta založništvu v Maribor, Krekova ulica šte. 5.

Mnogi se ne zavedajo, da z neplačanjem planinskega koledarja za leto 1921 in 1922 onemogočijo njega nadaljnje izhajanje. Ker vemo, da je temu kriva samo pozabljivost, prosimo, da nam vsi dolžniki (in teh ni malo) takoj vpošljejo dolžne zneske ter se s tem obvarujejo nepotrebnih stroškov, ki bodo nastali vsled izterjanja. — Založništvo.

VESTNA KUCHARICA

z boljšo izobrazbo za vodstvo gospodinjstva se sprejme takoj. Ponudbe na: G. docent dr. Matko. 675

ZAHVALA.

Potri smo vsled prezgodnje izgube nepozabne nam hčerke

Lizike Damiš

katero smo danes, dne 5. avgusta izročili materi zemlji. Najsrčnejša zahvala domačemu g. župniku za v srce segajoč govor ob odprtem grobu ter č. g. kaplanu, ki so jo srevideli s sv. zakramenti za umirajoče in jo tolažili v zadnjih urah. Zahvalujemo se domačim pevcom za ganljive žalosinke doma in ob grobu, srodnikom, sosedom, belo oblečenim dekletom ter sploh vsem, kateri so jo tolažili v mučni bolezni in spremili na zadnji poti. Nepozabno Liziko priporočamo v molitev in blag spomin.

Sv. Benedikt v Slov. gor., dne 20. avgusta 1922.

Franc in Antonija Damiš, stariši.

Marija Damiš, sestra.

Veletrgovina z železnino

PINTER & LENARD, MARIBOR

V zalogi se nahaja:

Traverze, cement, železo vseh vrst, pločevina, štedilniki, žica, žičniki, pumpe, razne cevi, kovanje za zgradbe in pohištvo, kuhinjska posoda, lita in pločevinasta, kovaško, ključavničarsko in mizarško orodje, kose, brusni kamni in vsi drugi v železninsko stroko spadajoči predmeti. Blagajne vseh vrst, verige domače tovarne.

Postrežba točna.

Cene solidne.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Zelo nas veseli, da se v našem kraju zopet začelo živahno gibati; kajti telovadni klub Orel je prav pridno deluje. Vsak teden imajo po eno telovadno in po eno telovadno večer, še celo ob nedeljah popoldne. Ustanovil se je tudi dramatični odsek, ki bo dne 3. septembra pokazal svojo prvo prireditev. Oživelo se je tudi bralno društvo, ki je vse prejšnje nedostatke odpravilo ter pridobilo nove, zavedne člane, uredila je tudi knjižnico, da je sedaj zopet na razpolago njenim članom. Tudi Dekliška zveza noče zaostati za fanti. Dekleta so imela skupni sestavek. Okrasile bodo vas Sv. Lovrenc. Kakor se čuje, se namestila ustanoviti tudi Kmetijska podružnica. Velika zahvala gre Orlom in Dekliški zvezi za njihov trud, posebna zahvala gre predsedniku Jakobu Tumpeju ml. za njegovo delovanje in požrtvornost kakor tudi predsednici Dekliške zveze ter njenemu odboru. Posebna zahvala pa gre gospodu kaplanu Ivanu Zajcu, ker je iz svojega plačal ves dolg bralnega društva in dal popraviti okna na čitalnici. Tudi gospodu organistu Pišlarju gre zahvala za trud, ki ga ima s pevci in za sodelovanje v naših odsekih. Največja zahvala pa bodi tudi izrečena mnogostevilnim našim pristašem, ker so nas tako blagohotno podpirali z vsem, posebno z denarjem. Vse je navdahnjeno z novim življenjem.

Črešnjevce pri Slov. Bistrici. Pred kratkim sem dobil proke časopis, kateri slovi dandanes radi svoje resničoljubnosti po vsej naši okolici. To je naš slavni Naprejši, dušna naša naših socialpatriotov. Nisem radoveden, kaj razlaga ta dobri pastir svojim vernim proletarcem, a ko ogledam nad nekimi člankom napis «Črešnjevce pri Slov. Bistrici», sem si vendar ogledal modrost, katero stresa dopisnik v tem listu Črešnjevca oziroma iz Leskovca. Ne bom ponavljal vseh stvari, katere so na ogled v dotičnem članku, ampak hočem našim čitateljem pojasniti samo nekaj odstavkov. Torej Naprejšev dopisnik piše sledeče: «Leta 1919 je prejšnji občinski svet podal izjavo, da tukajšnja občina ni potrebna agrarne reforme, to pa brezdvomno za to, da so zvesti pristaši lahko pomoteno pokupili 10 ha zemlje, ležeče v tej občini.» Ko sem to čital, sem si mislil, prešmentani «klerikalci» z gospodom Pušnikom na čelu, to ste pa slabo vrezali. Pa glej ga, čudež nad vsemi čudeži! Ko poslušam v nedeljo dne 6. t. m. po tujih maši, kaj novega nam bo gospod župan razglasil, pa slišim sledečo izjavo: «Jaz, toženi Stefan Bračič svoje občine, sproženo napram tožitelju Simonu Pušniku dne 2. jul. t. l. pri shodu jugoslov. soc. dem. stranke v Črešnjevcu kot temeljite izjavim, da nimam povoda imenovanemu Pušniku, da bi bil zagrešil kot župan pri svojem poslovanju sploh in z ozirom na agrarno reformo kako nerednost. Izjavim tudi, da plačam v prid revežem občine Črešnjevce mesek po 125 din., kakor tudi 125 din. dogovorjene zastopniške stroške za slučaj, da tožitelj na podlagi te izjave, katero hočem dne 6. avgusta t. l. javno pred cerkvijo po sveti maši v Črešnjevcu ponoviti, svojo tožbo umakne. Stefan Bračič.» — Tako torej se je uresničil pregovor, ki pravi: «Laž ima kratke noge.» Agitirali ste z lažmi proti gospodu Pušniku in naši krščanski kmetijski zvezi, samo, da bi dobili pri volitvah v občinski odbor večino. Toda naj si zapomni dotični dopisnik, da je naša občina kmečka in naše ljudstvo ne bo dopuščalo, da bi mu komandiral kakšen privadranec ali «Sorčovega mosta». Vam, gospod urednik od Naprejša svetujem, da navijete vašemu lažnjivemu klukcu ušesa, ker vas tako krmi z lažmi, kar se pa tiče agrarne reforme, pa je naše ljudstvo že videlo pravičnost socialpatriotov in zadnji razdelitvi zemlje, katero je vodil gospod socijalist in župan iz Črešnjevca. Deležni dobrot in milosti gospoda župana so bili po večini takšni, ki so seno kar iz travnikov zapeljali k raznim prekupčevalcem sena, samo da so zvesti backi socialdemokratskega evangelija. Med drugimi se je ta dopisun lotil celo našega gospoda župnika,

ter mu očital stvari, katere bi storil najbrž on, ko bi imel priliko. Ni moj namen braniti gospoda župnika, bi bilo tudi brez pomena, ker ga razen par rogoviležev spoštujemo vsi farani brez razlike strank. Vsi vedo, da omenjeni dopisnik ni vreden, da bi odvezal jermena našim gospodom duhovnikom. Da pa se vam gospodom socialdemokratom v naši občini tla majoje, je pokazal vaš zadnji shod, kjer so vam nabirali usesa celo vaši pristaši. Vedite pa, da se jih kmalu oglasi sto, da nam Bračičev Stefan in Pahičev Jaka več gospodaril ne bo. Občan.

Konjice. Dne 15. avgusta je umrl v visoki starosti 85 let tukajšnji posestnik Ivan Šepič, bivši mnogoletni župan konjiške okoliške občine in ustanovitelj, dolgoletni načelnik in častni ravnatelj tukajšnje Posojilnice. Rajni je stal v težkih časih, ki so jih preživljali konjiški Slovenci, vselej v prvi vrsti naših narodnih bojnikov. Svetila mu večna luč!

Celje. Pri nas smo imeli od 12.—22. avgusta obrtno razstavo, ki je izpadla zelo zadovoljivo. Število obiskovalcev je bilo zelo veliko. Posetniki razstave so naglašali svoje presenečenje nad lepo in bogato vsebino razstave in nad dovršenostjo razstavljenih predmetov. Posebno iznenadenje je vzbudila razstava pri kmetijskih obiskovalcih, katerih smo videli v pondeljek dne 14. avgusta povodom premiranja konj in posebno na praznik izredno veliko število na razstavišču. Zadnja dva dneva se je pojavilo na razstavišču tudi precejšnje število posetnikov iz Hrvatske; došlo je tudi več časnikarjev, da si ogledajo razstavo med nimi znani pisec dela «Industrija v Sloveniji» gospod Lakatoš, urednik «Jugoslovanskega Lloydja», ki je z veseljem povdarjal, da je našel na razstavi celo vrsto novih industrij. Obrtništvo iz Celja in okolice, ki je povzročilo in v prvi vrsti omogočilo razstavo, je z uspehom izvanredno zadovoljno in izraža čisto odkrito svoj ponos. Posebno veselo je bilo opazovati na razstavi nesebičnost in naravnost vzorno sodelovanje vseh slojev prebivalstva brez razlike stanu. Nikjer ni bilo videti ali slišati niti najmanj politične strasti, katere je bila v dnevih razstave popolnoma izginila. Le tako složno delovanje je zamoglo omogočiti tako lep uspeh. Razstavljeni so pa sklenili tudi ogromne kupčije, posebno 14. in 15. avg. Naročila so bila tako velika, da jih nekateri razstavljenici niso mogli več sprejemati, in to v vseh strokah. Posebno se je to opazilo v usnjarski stroki. Čevljarški izdelki, na katere se pri razstavah navadno ne polaga posebna važnost, so na razstavi v Celju vzbudili splošno pozornost. Že danes čujemo vsestransko željo, da se pokrajinska obrtna razstava priredi vsako leto v Celju. Na razstavišču je v posebnem paviljonu bil dnevno skozi dve uri koncert celjskega Godbene društva in tamburaškega zbora Bratstva. Zabavišče je privabilo ob večernih urah dnevno mnogobrojno občinstvo na razstavnih prostor, kjer je bila vsaki dan do polnoči najprijetnejša zabava.

Šmartno na Paki. Že dalj časa obstoja pri nas neki poštni in brzojavni urad, ali menda boljše rečeno: «centrala obrekovalcev», ki ima nalog, da se po celi občini, zlasti pa v vasi Šmartno briga za vse resnične in neresnične napake in pogreške drugih. Razstezajo in povečajo se resnične na petkratno in izmišljajo se nove neresnične vesti. Centrala se nahaja v še precej ugledni hiši, ter se je čuditi, da poslujejo kot nekaki odborniki menda tudi osebe, od katerih bi se kaj takega ne pričakovalo. Zeleli bi, da se ta centrala razprši in da vsak raje pometa pred svojim pragom.

Št. Janž na Vinski gori. Nedelja, dne 13. avgusta je bila vredna najprijetnejšega spomina za nas in za naše sosede, ki so nas prišli v tako obilnem številu obiskat. Naši fantje in mošje so postavili večje število visokih mlajev in streljali ob daritvi zlate sv. maše upokojenega, priljubljenega g.

Mihaela Straška. Naše Slovensko katoliško izobraževalno društvo je uprizorilo igri Tri sestre in Trije ptički, kateri so jako lepo in dovršeno igrali. Le tako naprej vrla mladina! Pri obeh prireditvah je igrala godba iz St. Ilja pod Turjakom v veliko zadovoljnost. Hvala ji!

Razne novice.

Novo razstreljivo. Z vojnim ministrstvom se pogaja neka inozemska tvrdka radi liferacije velike množine nekega novega razstreljiva, ki nudi po svoji sestavini baje večje jamstvo proti nesrečnim slučajem.

Doslednost v varčevanju. Pred nekaj leti je bil bogat Turek lastnik pariškega gledališča. Kljub svojemu velikemu imetju je skrbno pregledal slednji račun in natančno kontroliral vsak izdatek. Kakor ve povedati nek pariški časopis, je nekaj našel v računu vsak teden 3 franka za meso za 8 mačk, katere so imeli zato, da bi bil fundus varen pred miši. Turek je postavko prečrtal in pripisal opombo: «Če mačke žro miši, čemu še meso. Ako ga pa ne žro, čemu bi jih še redil?»

Zvestoba brez primere. Predzadnji teden je umrl v Češ. Budjevicah oficijal državnih železnic Anton Pavliček. Imel je lovskega psa, ki je imel svojega gospodarja tako rad, da se ni genil ves čas od smrti pa do pogreba od trupla svojega gospodarja. Ko so nesli krsto na pokopališče, je šel pes za njo in je žalostno cvilil. Z groba se ni hotel geniti in le s težko težavo se je prijateljem rajnkega posrečilo, da so ga odpeljali iz pokopališča.

Svetopisemske šibe božje v Rusiji. Rusija je doslej okusila vse šibe božje, ki so nam znane iz sv. pisma. Po vojni je izbruhnila v Rusiji revolucija, po revoluciji je prišla suša, za njo glad in letos pa kobilice. Po poročilih iz Carigrada so našli letos na Krimu samo eno petino kakor v navadnih letih. Strašno škodo so povzročile na žitnih poljih letos kobilice na Krimu. V enemu večjemu selu na Krimu so nabrali 36 ton kobilic ter jih zažgali.

Strašna osveta fabrikanta dinamita. V zedinjenih državah se govori in piše zadnje tedne o strašni osveti nekega fabrikanta dinamita nad ljubimcem žene, katero je osumil nezvestobe. Žena fabrikanta dinamita je bila čisto nedolžna prijateljica nekega mladega Eberharta. Eberhard se oženi pred nedavnim časom, a svojih prijateljskih vezi ni prekinil z ženo fabrikanta. Žena tvorničarjeva in Eberhard sta se tudi naprej sestajala, med seboj govorila ter se večkrat peljala skupaj v avtu. O eni taki skupni avtomobilski vožnji je pripovedoval fabrikantu njegov sedemletni sinko. Halej je nedolžno povest otroka mirno poslušal in ko je nekaj dni za tem stopil Eberhart v njegov avtomobil, je takoj nevidnim potom z električno žico užgal bencin v avtu, ki je med silovito eksplozijo zletel v zrak in ubogega Eberharta je razneslo na drobne kosce.

2600 let staro pokopališče. Nedavno so pri nekem izkopavanju v bližini mesta Tropea v Kalabriji na Italijanskem v globolini 1 in pol metra naleteli na dobro ohranjeno pokopališče, na katerem so začeli mrtvece pokopavati že 700 let pred Kristrovom rojstvom. Našli so 60 grobov, ki so napravljene iz kamna. V grobovih so našli razne predmete kot posodo, konice sulic iz bronu, meče, prstane, nekaj predmetov iz zlata in nordijskega jantara. Ti predmeti so prav dobro izdelani in ohranjeni, ter so pričra o visoki kulturi prastarih prebivalcev Kalabrije, takozvanih Brutijcev. V sredini pokopališča so našli globok vodnjak. Sedaj nadaljujejo izkopavanja proti mestu, h kateremu je spadalo to pokopališče.

Priden blazec šteje dobre službe. Tudi šel bi kakoli vadi, katere potrebuje moško prmoš. Naslov v upravi lista. 681

Kupim posestve do 6 aralov, če mogote s celotniško komisijo, v okolici Maribora ali Ptuj. Več pove uprava lista. 677

2 dočka v starosti 9 mesecev, dragi 6 let, so odšla na svoja otroka. Maribor, Koroška cesta št. 48, vrata 7. 678

Kupi se konj. Ponudbe na upravnitvo lista s tarabe ceno. 672

Mlada dekla za vsako dale, plaša dobra in ista kot običaj in stanovanje se sprejme takej. Naslov: Kavarna Remic, Maribor, Vetrinjska ulica 2. 678

Več misarskih posestov in dva učence, preskrbena s hrano in stanovanjem, takoj sprejme v trajno delo. Ignac Toplak, strojar misarstvo. Celje, Preg 14. 1-2 667

Lep vinograd sse vro od Ljstomera, ki meri 7 aralov je s trgatve vred za prodati. Oglasiti se je pri lastniku Franz Bes, Ilvoce št. 8, Sv. Nikolaj pri Ormožu. 1-2 666

Svarilo. Svarilo vsakega četi kemu na moje ime blago ali denar ker jaz nisem na nobenega plačnik. PETER PERLIČ, Ribnica. 1-2 669

Učenec se takej sprejme pri g. Antenu Maršič, učnar v Slov. Bistrici. Stareš od 16 do 17 let, učen doba 8 leta. Za oblake in hrano se bo skrbele. 671

Sprejme se pri takojšnjem nastopu kuharica ki je voliš tudi vsakega drugega blaznega opravila, mesečna plata K 600 do 700. Ponudbe na naslov: Trgovina Fijavč, Št. Jari ob juš. žel. 8-8 611

Sprejme se učence v trg. vino s mešanico blagom, prednost imajo le iz boljše kmečke hiše in kateri se šolo z dobrim spričevalom dovršili, ponudbe pisane na trgovino Franc Fijavč, Št. Jari ob juš. žel. 682 8-8

Malo posestvo se proša pri Sv. Marijeti na Dr. selju. Oglasi naj se v Škalah 18. Hoče. 674

Pridna deklica od pošteni staršev v trgovino mešane stroke, z dobriimi šolskimi spričevali pri tvrdki Travn. Panjska Gora. 1-8 676

Odpadki sukna platan, čunje, koleno, ščetine, ovčje volno ter vsakovrstne odpadke kupuje po najnovejših dnevnik cenah Alojzij Arbelier, Maribor, Dravska ulica 15. 8-10 476

Na prodaj malo rabljenaa kromatična harmonika s 16 bas. št. iz elek. Cena po dogovoru. Naslov: Arhif Matija, Paridel 9, Dobje pri Planini. 4-6 598

Kdor si hoče oskrbeti

vsakovrstne poljedelske stroje in priprave kakor: vitle, mlaticnice, žitne čistilne mlane, trijerje ali odbiralnice, slamoreznice za ročni ter pogon na vitel, sadne in grozdne mlane, stiskalnice, repereznice, drobilne mlane za izdelovanje vsakovrstne moke, koruzne fobkarje, sesalke in pocinkane cevi, gnojnične črpalke, Sackove pluge, k o silne stroje, dvorezne koruzne sejalne stroje, okopalnike in osipalnike, izborno pocinkane brzoparilnike v velikosti 50 do 120 l, brzoparilne lonce in slamorezne nože i. t. d. naj se obrne zaupno na zaano domačo tvrdko

Ivan Hajny, Maribor, Aleksandrova cesta 45, nasproti glav. kol.

NAZNANILO. Cenj, občinstvu si dovoljujem naznaniti, da sem prevzel staroznano mariborsko vrvarno **H. HELLER,** katero bom kot svojo podružnico vodil pod naslovom **Ivan N. Adamič, vrvarna, Maribor.** En gros: Vetrinjska ul. 20. Detail: Gosposka ul. 3. Zaupanje, katerega so cenj, odjemalci izkazali dolej moji centrali v Ljubljani, Sv. Petra c. 31, naj blagovljivo raztegniti tudi na mojo novo podružnico, katere bo vsako željo točno vestno in solidno izvršila. Za mnogobrojna naročila se priporočam z odličnim spoštovanjem **IVAN N. ADAMIČ.**

✕

Vsem sorodnikom in znancem naznanjamo pretužno vest, da je naš iskreno ljubljeni soprog, oče, sin, stric, svak, brat gospod

Zvonimir Trstenjak
veleposestnik in dolgoletni župan občine Ivanjci, bivši okrajni načelnik Gor. Radgona, cerkveni ključar i. t. d.

dne 12. avgusta 1922 ob 16. uri 30 minut po dolgi in mučni bolezni v starosti 59 let mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se je vršil dne 15. avgusta 1922 na domačem pokopališču.

IVANJCI, dne 17. avgusta 1922.

Zalujoča rodbina Trstenjak.

ZAHVALA.

Ob priliki pogreba našega iskreno ljubljeneega soproga, sina, očeta, strica, brata gospoda **Zvonimira Trstenjak** veleposestnika in dolgoletnega župana obč. Ivanjci, bivšega okr. nač. Gor. Radgona, cerkv. ključarja i. t. d. se tem potom najprisrčneje zahvaljujemo vsem, ki so našega dragoga pokojnika spramili k večnemu počitku. V prvi vrsti se zahvaljujemo preč. g. župniku Bratkoviču za prekrasen poslovilni govor, preč. g. župniku Kocbeku za poslovilni govor pri domači hiši ter g. načelniku okr. zastopa Zemljicu za prisrčne besede ob odprtem grobu. Nadalje se zahvaljujemo č. g. kaplanu Ašiču ter vsem gornjeradganskim pevcem za prelepe žalostinke. Končno prisrčno hvala vsem, ki so v tako lepem številu spremili našega nepozabnega pokojnika na njegovi zadnji poti.

IVANJCI, dne 17. avgusta 1922.

Zalujoča rodbina Trstenjak.

Ormoška posojilnica v Ormožu

poprej (dr. Geršakova) obrestuje hranilne vloge po
4 do 4 in $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{0}$
 ter daje posojila na osebni kredit po 6% na vknjižbo
 5% — Urađuje vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne
 9-10 357 Načelstvo

Velika izbira volnenih
 štofov za birmance od
 180 K naprej, enako tudi
 dr. manufakture se dobi
 najceneje pri 25-26
J. TRPIN
 Maribor, Glavni trg 17

Organist cerkvenik s 14
 letno prakso ože-
 ajen, ecc. izvršban, išče službo
 sa september. Naslov v upravi.
 2-2

Kupim proti takojšnjemu
 plačilu ali vsamem
 v najem gostilne, restavracije,
 hotel ali žago. Dopisni z nastančim
 popisom la ceno na Goralk, Li-
 beliše, Koroško. 3-3 688

Sprejme se učence polite-
 nih starišev od
 14 do 16 let star. Nastop takoj
 pri Antonu Petek, trgovina s me-
 šanim blagom, Konjice. 2-2 664

Jabolčne peške
 po najvišji ceni kupi J. Dolinaek,
 št. 11j pri Velenju. 2-2 665

Seno, slamo

drva, premog,
 žito, krompir, sadje in druge
 deželne pridelke kupuje in
 prodaja
OSET ANDREJ, MARIBOR
 Aleksandrova cesta 57, tel. 88.

LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU

pri „Belem volu“.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po

4 $\frac{1}{2}$ % oziroma do 5 $\frac{1}{2}$ %od dneva vloge do dneva dviga. — Posojila daje na vknjižbo,
 poroštvo in zastavo. — Otvarja trgovske kredite pod zelo
 ugodnimi pogoji.**Spodnještajerska ljudska posojilnica**

v Mariboru, Stolna ulica šte. 6, r. z. z n. z.

obrestuje od Novega leta naprej navadne
 vloge po**4 $\frac{1}{2}$ %**

Trajne in večje vloge pa po dogovoru.

Trgov. pomočnikamlajšega, pridnega in poštenega,
 šolemske in špecerijske stroke
 ter pridno prodajalko sprejme
 trgovina Jos. Jagodič, Celje 15.
 2-3 658Noben strup! Nobena kem.
 kisikova kislina, za zdravje
 zjamčen izboren**namizni kis**prodaja na debelo in na dro-
 bno najmodernejša avtoma-
 tična tovarna za kis (jesih)**FELIKS SCHMIDL**

Maribor, Koroška c. 18

Vsaka gospodinja, ki skrbi
 za zdravje svoje družine, naj
 povsod zahteva le pristen
 SCHMIDL'OV kis. 3-10 231**Trgovski učencec**14 let star, kateri je skončal
 ljudsko šolo ali še katero meščan-
 sko šolo, od dobrih starišev, išče
 na deželi za trgovino mešane
 stroke Franjo Perger, Dobova.
 2-3 663**„Koranit“**

škriljevec

zastopstvo in zaloga

Maks Ussar

10-10 Maribor, Gregorčičeva ulica 17. 473

MEDIĆ, RAKOVČ & ZANKL

d. z o. z. Ljubljana

Tovarna kemičnih in rudninskih
 barv ter lakov.Centrala: Ljubljana. Brzjavni: Meraki, Ljubljana.
 Skladišče: Novi Sad. Telefon 64.**Podružnica Maribor.**

Gosposka ulica. Šolska ulica.

Emajlni laki. Pravi firnež. Lak za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakor: barve za obleke, vse
 vrste barv, suhe in oljate, mavce (gips), mastenec (Federweiss),
 strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarški klej, pleskarski,
 slikarski in mizarški čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spa-
 dajoči predmeti.**MERAKL**

Lak za pode. Emajlni lak. Linoleum lak za pode.

8-9 541 Bronuline.

Ceniki se začasno ne razpožillajo. 6-6 524

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica v Mariboru.

Začasno: Koroška cesta 1/1 — Telefon 311 — Brzjavni: Gospobanka.

Centrala: Ljubljana. Podružnice: Djakovo, Sarajevo, Sombor, Split,
 Šibenik. Ekspozitura: Bled.Interesna skupnost s Sveučbo Zanatlijsko banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu
 in Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno z afilijacijami čez R 50.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja
 valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje
 bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščeni prodajalec srečk državne razredne loterije.

Šemenska ajda, koruza
 bela in rumena,**Oves, pšenična moka**

vseh vrst se dobi dobro in po ceni pri

Gospodarski Zvezi v Celju

Razlagova ulica št. 1.

Vloge nad K 1.000.000.000.—.

Kapital in rezerve nad K 200.000.000.—.

SLAVENSKA BANKA D. D., PODRUŽNICA CELJE

Ljubljana—Zagreb—Beograd

Bjelovar, Brod n. S., Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Monoštor, Murska Sobota, Osijek, Rogaška Slatina, Sombor, Sušak, Sabac, Šibenik,
 Škofja Loka, Velikovec, Vršac, Budapest (Balkan bank), Split (Jugosl. ind. banka), Wien (M. R. Alexander).

Obrestuje vloge na hranilne knjižice in v tekočem računu po

4 $\frac{1}{2}$ %

brez odpovedi

5%

proti 30-dnevni odpovedi

5 $\frac{1}{2}$ %

proti 60-dnevni odpovedi

6%

proti 90-dnevni odpovedi

od dneva vloge do dneva dviga ter plačuje rentni in invalidski davek sama.

Poštne položnice brezplačno na razpolago.